

ANALIZA COMPARATIVĂ

a procedurilor care au avut loc la Ministerul Justiției și la Consiliul Superior al Magistraturii, în cadrul procedurii de numire a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție¹

I. CADRUL METODOLOGIC AL PROCEDURII

- a) **Ministerul Justiției (MJ)** - Standarde de organizare și desfășurare a selecției, Standarde de evaluare a interviului, Standarde de evaluare a lucrărilor depuse. Rezultatele procedurii de selecție au fost materializate într-un proces verbal, care a fost publicat, împreună cu toate standardele, pe site-ul instituției.
- b) **Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)** - Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006 prin care a fost aprobat *Regulamentul privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și pentru numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător*. Rezultatele procedurii de avizare au făcut obiectul hotărârilor Secției pentru procurori nr. 422/2012 și nr. 423/2012 privind avizarea negativă a propunerilor formulate de ministrul justiției de numire în funcția de procuror general al PÎCCJ și, respectiv, de procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție (DNA).

II. COMISIILE DE INTERVIU

A. Componenta

- a) **MJ** - comisia de selecție care l-a sprijinit pe ministrul justiției a fost formată din 3 procurori, iar ministrul justiției a condus procedura de interviu. De asemenea, ministrul justiției a mai fost sprijinit de un psiholog², specializat în evaluarea psihologică a magistraților.
- b) **CSM** - comisia de interviu a fost formată din 5 procurori - vicepreședintele CSM (care a condus procedura de interviu), 4 membri ai Secției de procurori, din care un membru de drept (prim adjunctul PÎCCJ), precum și ministrul justiției, care nu a participat efectiv la organizarea interviului.

B. Gradul profesional al membrilor

- a) **MJ** - ministrul justiției are grad de ÎCCJ, iar toți cei trei procurori membri ai comisiei au grad profesional corespunzător celui mai înalt nivel din cadrul parchetelor (PÎCCJ).

¹ La redactarea materialului au fost avute în vedere datele publice disponibile referitoare la cele două interviuri și la membrii Secției pentru procurori a CSM

² Este vorba despre psihologul care își desfășoară activitatea în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, aflat și pe lista colaboratorilor Institutului Național al Magistraturii

- b) **CSM** - 2 procurori cu grad de PÎCCJ, unul cu grad de parchet de pe lângă curtea de apel, unul cu grad de parchet de pe lângă tribunal și unul cu grad de parchet de pe lângă judecătoria.

C. Pregătirea profesională de specialitate (formare, management judiciar)

- a) **MJ** - toți cei trei procurori sunt formatori ai Institutului Național al Magistraturii (INM) și/sau ai Școlii Naționale de Grefieri (ȘNG), după cum urmează:
- ministrul justiției este profesor universitar, doctor în drept civil și drept internațional public, precum și formator al INM la disciplina „*Drept civil*”
 - un procuror formator al INM la disciplina „*Drept penal și procesual penal*”.
 - un procuror formator al INM la disciplinele „*Etică și deontologie*” „*Drept civil*”, și „*Proprietate intelectuală*”, care a îndeplinit inclusiv funcții de conducere la vârful INM.
 - un procuror formator al INM la disciplinele „*Management judiciar*”, „*Drept penal și procesual penal*”, „*Criminalitate economico-financiară*” și „*Drept european*”, precum și formator al ȘNG la disciplinele „*Management judiciar*” și „*Drept procesual penal*”, „*Comunicare*” și „*Informații clasificate*”
- b) **CSM** - 2 procurori au studii de management organizațional sau judiciar, unul dintre aceștia fiind și formator în domeniul evaluării profesionale și formator local, iar un alt procuror este coordonator de practică la INM și la ȘNG.

C. Experiența profesională relevantă (conducere, combaterea corupției)

- a) **MJ** - toți cei trei procurori au îndeplinit mai multe funcții de conducere, inclusiv la nivel superior, în cadrul unităților de parchet sau instituțiilor în care și-au desfășurat activitatea; doi dintre cei trei procurori au fost sau sunt procurori în cadrul DNA, unde au îndeplinit atât funcții de conducere, cât și activități de execuție în cele mai operative sectoare ale DNA.
- b) **CSM** - toți cei 5 procurori au ocupat funcții de conducere la diferite niveluri ale Ministerului Public, iar doi au ocupat asemenea funcții și la nivelul PÎCCJ (procuror șef al DIICOT și, respectiv, procuror șef al DNA); 3 procurori au experiențe profesionale legate de combaterea corupției, iar doi dintre ei au activat în cadrul DNA, unul numai pe funcția de procuror șef al acestei structuri specializate.

III. PREGĂTIREA INTERVIULUI

- a) **MJ** - În afara activităților obișnuite în asemenea situații – analizarea materialelor depuse de către fiecare candidat (CV, lucrări profesionale, proiect de management), pregătirea întrebărilor, a cazurilor practice și a instrumentelor de evaluare - ministrul justiției și procurorii care l-au sprijinit s-au instruit în materia tehnicilor de interviu și au analizat cele mai bune practici în acest domeniu, astfel încât desfășurarea interviului să fie conformă scopului său și regulilor generale stabilite de către specialiștii în management. Această pregătire prealabilă privind tehnicile de

interviu a avut loc deși ministrul justiției și aproape toți ceilalți participanți aveau o pregătire temeinică și/sau experiență relevantă în acest domeniu.

Totodată, interviul și evaluarea candidaților au fost abordate în mod unitar, pe baza unei concepții stabilită anterior de comun acord de către toate persoanele participante la procedura de selecție. În acest context au fost stabilite și întocmite instrumente ajutătoare în procesul evaluării: fișa de evaluare a lucrărilor, fișa de evaluare a interviului, grila de evaluare/observare a candidaților în timpul interviului și au fost stabilite întrebările ce urmau să fie adresate fiecărui candidat³.

- b) **CSM** – În vederea interviului, CSM a pus în dezbatere publică proiectele celor doi candidați și i-a invitat pe procurorii din cadrul Ministerului Public, pe membrii corpului judiciar și pe reprezentanții societății civile să transmită întrebări pentru a fi adresate candidaților. Acest demers este, însă, lipsit de finalitate, deoarece opiniile și întrebările adresate de către persoanele de mai sus nu au fost făcute publice și nu este cunoscut dacă au fost utilizate sau modul în care s-a făcut acest lucru.

Desfășurarea ulterioară a interviului demonstrează, însă, lipsa de unitate a membrilor Secției de procurori în abordarea acestuia și chiar necunoașterea de către unii dintre aceștia a tehnicilor minimale de interviu, ca procedură de selecție a resurselor umane.

Cum am mai arătat, ministrul justiției nu a fost cooptat în organizarea interviului, cu toate că este membru, cu drepturi egale, al Secției pentru procurori a CSM. Mai mult, în timpul interviului, unii membri ai secției au acționat ca și când ar fi fost pe poziții antagonice cu ministrul justiției, deși interesul comun consta în derularea unei proceduri obiective și credibile⁴.

IV. MODUL DE DESFĂȘURARE A INTERVIULUI

- a) **MJ** – Interviul s-a desfășurat potrivit standardelor publicate anterior, structurate după cum urmează: susținerea proiectului, verificarea aptitudinilor manageriale și de comunicare, prezentarea viziunii asupra instituției și a funcției vizate, verificarea cunoștințelor specifice acestei funcții, verificarea aspectelor legate de motivația, conduita, integritatea și deontologia profesională. În cadrul interviului s-a urmărit, în esență, verificarea aptitudinilor manageriale (inclusiv conceptuale), profesionale (tehnice) și umane ale candidaților, fiind utilizată inclusiv o grilă de evaluare/observare a candidaților în timpul interviului, agreată anterior de către membrii comisiei.

³ „Pentru o apreciere obiectivă asupra candidatului, întrebările trebuie pregătite cu grijă, din timp” - D. Popescu – Management. Concepte. Principii. Metode. Probleme. Studii de caz. Jocuri de roluri, Editura Economică, București, 2006, pag. 369

⁴ Semnificativă în acest sens este reacția președintelui comisiei la o intervenție minoră a ministrului chiar în cadrul întrebării nr. 1 adresată candidatului Irimie Ioan, care i-a cerut acestuia să nu mai intervină sau va suspenda ședința, în condițiile în care intervențiile ulterioare ale celorlalți membri ai comisiei, unele chiar mai abrupte, nu au fost sancționate în niciun mod

Au fost utilizate în special întrebări deschise, dar și întrebări ipotetice⁵, legate în mod rezonabil de atributele celor două funcții pentru care s-a efectuat selecția, precum și alte mijloace utilizate în tehnicile moderne de interviu, cum ar fi observarea comportamentului nonverbal și congruența acestuia cu mesajele verbale ale candidaților. Întrebările adresate candidaților au avut ca obiect exclusiv conținutul proiectelor de management și celelalte standarde ale interviului, inclusiv aspectele rezultate chiar în cursul procedurii de interviu, încercându-se evitarea erorilor de comunicare sau de evaluare pe care examinatorii le mai săvârșesc în cadrul interviurilor. În general, întrebările au fost adresate de ministrul justiției, iar interviurile s-au desfășurat într-o atmosferă destinsă și deschisă, colegială, de natură să înlesnească o comunicare eficientă între interviuat și interviuatori⁶. Tot spre deosebire de interviurile din fața Secției pentru procurori, interviurile în fața ministrului justiției nu au avut caracterul unei examinări didactice, ci au fost centrate pe aspectele strategice ale Ministerului Public și ale DNA, pe viziunea de ansamblu a celor doi candidați asupra instituțiilor în discuție.

Rezultatele procedurii de selecție au fost materializate într-un proces verbal care a fost dat publicității, în cuprinsul căruia au fost analizate modul de îndeplinire, de către fiecare candidat, a standardelor fixate anterior, fiind selecționați nu cei mai buni candidați posibili, ci cei mai buni candidați dintre cei care s-au înscris în procedură.

- b) **CSM** - Standardele de interviu sunt fixate prin Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006, cu modificările și completările ulterioare, care nu cuprinde standarde de evaluare a lucrărilor depuse de către candidați (de altfel, lucrările candidaților nu au fost analizate, nefiind nici măcar amintite în cuprinsul celor două hotărâri ale Secției de procurori a CSM prin care au fost avizate negativ propunerile ministrului justiției de numire în funcția de procuror șef al DNA⁷ și, respectiv, de procuror general al PÎCCJ⁸). Deși standardele de interviu adoptate de către MJ și cele stabilite prin hotărârea menționată a CSM sunt aproape identice (ministrul justiției a urmărit să asigure în acest fel uniformitatea celor două proceduri), modul de verificare a îndeplinirii acestora a fost, în unele situații, fundamental diferit.

Conform autorilor renumiți în domeniu, proba-interviu reprezintă un examen care trebuie trecut, pe de o parte, de cel mai bun candidat, iar, pe de altă parte, de interviuator⁹. În reușita unui interviu, cei intervieuați și interviuatorii au un rol egal, un exemplu elocvent fiind cele două interviuri efectuate de Secția de procurori a CSM. Acest lucru este cu atât mai evident cu cât

⁵ Candidații au avut de soluționat și câte un caz practic (speță), care a îmbrăcat forma unei întrebări ipotetice cu o situație premisă mai complexă; așa fiind, cazurile practice au fost înmânate candidaților în formă scrisă, cărora le-a fost acordat un timp rezonabil pentru citire și pregătirea răspunsului

⁶ O. Nicolescu și alții – *Managerii și managementul resurselor umane*, Editura Economică, București, 2004, pag. 151

⁷ Hotărârea Secției de procurori a CSM nr. 422/2012

⁸ Hotărârea Secției de procurori a CSM nr. 423/2012

⁹ D. Popescu – *Op. cit.*, pag. 369

interviurile susținute la MJ și la CSM au fost interviuri-panel, în cadrul cărora candidații au fost intervievați de un grup de persoane, a cărui omogenitate este greu de atins fără stabilirea și respectarea, de către toți membrii grupului, a unor reguli minimale de procedură. Diversitatea este un punct forte al echipei de interviu numai atât timp cât aceasta se manifestă în pregătirea profesională și de specialitate și nu în modalitatea de abordare a modului de desfășurare a interviului de selecție.

Potrivit tehnicii interviului, pe parcursul acestuia interviuatorii trebuie să mențină un ușor ton de conversație¹⁰ și să creeze o atmosferă cât mai relaxată¹¹, care să dea posibilitatea candidatului de a se prezenta și de a răspunde la întrebări într-un mod cât mai natural și complet. În cadrul celor două interviuri din Secția de procurori a CSM, unii dintre membri au acționat în mod neprofesionist și au avut, contrar tehnicii de interviu¹², accente pronunțate de rigiditate și de autoritarism. În aceste condiții și întrucât în procesul comunicării la agresivitate se va răspunde totdeauna cu agresivitate, în special în cazul celui de-al doilea candidat atmosfera interviului a suferit o degradare majoră, aducând atingere însuși scopului acestuia.

Deși „*tehnicele de interviu folosite nu trebuie să urmărească prinderea în cursă a candidaților, ci evaluarea cât mai exactă a răspunsurilor și a gradului lor de sinceritate*”¹³, acțiunile unora dintre membrii comisiei de interviu au fost centrate pe punerea în dificultate a candidaților¹⁴, în moduri ce vor fi ilustrate în continuare.

Unii dintre interviuatori au folosit în cursul interviului un ton inchiitorial, total inadecvat unui interviu la care participă magistrați, ceea ce a condus la alterarea semnificativă a climatului de comunicare¹⁵. În condițiile în care întrebările constituie cea mai avansată tehnică de comunicare și o parte substanțială a interviului, au fost adresate întrebări „în cascadă”, confuze sau nerelevante, au fost formulate întrebări „închise” (cu răspuns de tipul da sau nu, care a fost solicitat chiar și în mod expres), unele dintre acestea fiind repetate cu obstinație, dar și întrebări orientate, insinuante. Unele întrebări au avut introduceri laborioase, iar altele au fost reformulate sau chiar înlocuite imediat cu alte întrebări diferite, înainte de a apuca cei întrebați

¹⁰ D. Popescu – Op. cit., pag. 366

¹¹ C. Radu – Managementul resurselor umane, Editura Dareco, București, 2004, pag. 59; G. Pânișoară, I.O. Pânișoară – Managementul resurselor umane. Ghid practic, Editura Polirom, București, 2007, pag. 48

¹² D. Popescu – Op. cit., pag. 364

¹³ D. Popescu – Op. cit., pag. 362

¹⁴ „Candidatul nu trebuie pus în dificultate în timpul interviului. Creați o atmosferă cât mai relaxată” - C. Radu – Op. cit., pag. 59

¹⁵ „Pentru a-l face pe candidat să se simtă în largul său, cel care conduce interviul trebuie să fie degajat și să se simtă confortabil în raport cu derularea procesului de interviu” - Dr. A. R. Pell, Managementul resurselor umane, Editura Curtea Veche, București, 2008 - pag. 202

să răspundă la primele. De asemenea, candidații au fost întreruși în repetate rânduri¹⁶, iar unii dintre membrii Secției de procurori au emis judecăți personale sau au făcut remarci critice la adresa candidaților, fără o bază reală și contrar tuturor regulilor de derulare a interviurilor.

Astfel, conform unor autori reputați în domeniu, „întrebările trebuie să fie clare și formulate în concordanță cu experiența și educația candidatului”¹⁷ și nu se pot adresa „întrebări vagi, ambigue, reformulate de câteva ori în fața candidatului (care să îi dea acestuia senzația că este analizat de o persoană neprofesionistă)”¹⁸.

Pentru ușurința referirii la întrebările adresate în cursul celor două interviuri, în cadrul transcrierii conținutului acestora întrebările au fost numerotate în ordine cronologică, fiind indicate ca atare prin numărul lor în cadrul secțiunilor referitoare numai la unul dintre candidați sau prin numărul de ordine urmat de inițialele numelui procurorului examinat în cadrul secțiunilor care privesc ambele interviuri. Atunci când aspectele privesc partea de prezentare a proiectului de management în cadrul interviului trimiterea este efectuată la numărul filei din transcrierea interviului.

Revenind la interviuri, cum spuneam, unele dintre întrebări au introduceri sau precizări laborioase, care fac dificilă urmărirea substanței întrebării. Este cazul, spre exemplu, al întrebării nr. 13 NTM, care are o primă parte, urmată de o altă întrebare, fără nicio legătură, calificată de interviewer ca fiind „o mică paranteză”¹⁹. O întrebare de același tip este cea adresată candidatului Ioan Irimie, care a fost înlocuită imediat printr-o altă întrebare, complet diferită, aspect punctat chiar de către examinator: „O a două problemă se referă și la ceea ce ați afirmat aici în sensul că numărul de procurori și încărcătura de procurori este destul de mare în DNA, atât la structura centrală cât și la structura teritorială. Ați prezentat în proiect faptul că este greu să fi mărit numărul procurorilor. Ce alte soluții vedeți? Apreciați, **scuzați-mă, și întrebarea de fapt aceasta este**, apreciați că actuala competență a DNA-ului corespunde întru totul scopului pentru care a fost înființată Direcția Națională Anticorupție, anume combaterea corupției de nivel înalt? Și aveți căi, gândiți soluții în acest sens?” (sublinierea noastră).

¹⁶ În cadrul interviului se impune “ascultarea atentă a candidatului și încurajarea acestuia în comentarii suplimentare” (O. Nicolescu și alții, Op. cit., pag. 151), fiind necesară o anumită disciplină a comunicării

¹⁷ D. Popescu – Op. cit., pag. 366

¹⁸ G. Pânișoară, I.O. Pânișoară – Op. cit., pag. 48

¹⁹ Întrebarea este următoarea: “Pornind de la rapoartele de progres, Comisia Europeană care ține de rapoartele de verificare și cooperare, vă rugăm să precizați cum înțelegeți dvs să asigurați, și acuma citesc pe baza progreselor realizate de Direcția Națională Anticorupție, continuitate în structurile de anchetă juste și imparțiale în cazurile de corupție la nivel înalt. E vorba de benchmark-ul 3 din MCV. Și cu o mică paranteză în această întrebare dacă dumneavoastră ca și conducător al Ministerului Public considerați că în condițiile în care conduceți Direcția Națională Anticorupție prin intermediul procurorului șef ați putea avea acces la acte publice, interceptări în dosare care sunt în curs”

Întrebarea nr. 2.a. II „*Ce rol are DNA în participarea României la GRECO?*”) este ambiguă deoarece această instituție națională (DNA) nu poate avea, ea însăși, un rol în participarea unui stat membru (România) la o organizație internațională. Cum am arătat, întrebarea trebuia raportată la experiența candidatului (procuror DNA) și nu a membrului CSM respectiv, care este membru al delegației României la GRECO și care, probabil, atunci când a formulat întrebarea a avut în vedere că unul dintre cei 4 reprezentanți ai României la GRECO este un procuror din cadrul DNA. Chiar și în aceste condiții, întrebarea corectă era „*Care este componența delegației României la GRECO?*”, deși răspunsul la o astfel de întrebare specializată excedează cunoștințelor în materie ale celor mai mulți procurori, chiar din cadrul DNA²⁰. De altfel, în cursul interviurilor, în repetate rânduri, membrii Secției pentru procurori au reformulat ei înșiși întrebările puse anterior, precizând, spre exemplu, că, „*întrebarea, de fapt, aceasta este*”, „*de fapt, întrebarea era alta*”, „*nu m-am făcut eu prea bine înțeles*” (a se vedea, exemplificativ, întrebările nr. 5 II, 17.a. II). O astfel de abordare a declanșat și reacția celuilalt candidat, care a precizat în repetate rânduri că nu înțelege întrebarea (nr. 13 NTM).

O întrebare de același tip este cea de la punctul nr. 24 II referitoare la „*ultimul raport al Băncii Mondiale pe eficiența sistemului judiciar*”. Această întrebare se referă la ultimul raport întocmit de Banca Mondială („*Analiza funcțională a sectorului justiției din România*”), care are caracter nepublic până la acest moment, fiind distribuit în luna octombrie 2012 doar factorilor de decizie ai sistemului judiciar²¹, astfel încât candidatul nu avea de unde să îl cunoască.

Potrivit tehnicii de interviului „*nu se va adresa decât o singură întrebare o dată; această strategie se opune obiceiului eronat al unor interviuatori de a pune un număr mare de întrebări în „cascadă” - fără a lăsa candidatul să răspundă -, ceea ce îl „zăpăcește” pe acesta din urmă și îl lipsește pe interviuator de o coerență a răspunsurilor*”²². Ilustrative în acest sens sunt întrebarea nr. 21 II, cu precizarea că sublinierile ne aparțin: (“*Spuneți-ne concret **cum îi specializăm, cum îi dinamizăm, dacă știți date statistice despre activitatea DNA și cum este organizată activitatea DNA în combaterea fondurilor europene și ce ar fi de îmbunătățit aici?***”), precum și întrebarea nr. 6 NTM (“*Respectiv **cum, când și cine trebuie să facă anumite lucruri, cum vă gândiți dvs să armonizați deciziile în sistemul Ministerului Public și cum vă gândiți să motivați personalul pentru atingerea obiectivelor pe care dvs vi le-ați propus și cum veți controla și regla sistemul pe parcurs?***”). Așa cum se observă, prima „*întrebare*”, conține, de fapt, alte 4 întrebări, iar cea de-a doua cuprinde nu mai

²⁰ „*Întrebările trebuie să fie clare și formulate în concordanță cu experiența și educația candidatului*”- D. Popescu – Op. cit., pag. 366

²¹ Interviuatorului care a adresat întrebarea respectivă a avut acces la conținutul raportului în virtutea funcției pe care o deține, fiind cu atât mai surprinzătoare, în acest context, remarca sa „*m-aș fi așteptat să-l citești*”

²² G. Pânișoară, I.O. Pânișoară – Op. cit., pag. 48

puțin de 6 întrebări distincte, fiind greu de crezut că, mai ales în condiții de interviu, ar putea fi reținute în mod coerent atâtea aspecte diferite între ele. În acest sens, este ilustrativă reacția ulterioară a candidatului la ultima întrebare dintre cele două – „Care e întrebarea, vă rog?”.

În aceeași categorie a întrebărilor difuze și în cascadă se încadrează, spre exemplu, și prima parte a întrebării nr. 7. NTM: „Vă rog să-mi faceți o **analiză succintă** și din perspectiva de fost prim adjunct al procurorului general, de procuror inspector a fiecărui palier de activitate al Ministerului Public, respectiv: parchete de lângă **judcătorii**, parchete de pe lângă **tribunale**, parchete de pe lângă **Curtea de Apel** și în special la **Parchetul General, relația cu DNA și DIICOT** și să ne spuneți **ce măsuri vedeți dumneavoastră pentru eficientizarea concretă și îmbunătățirea eficienței de care vorbeți dumneavoastră la aceste structuri**” (sublinierile ne aparțin). Semnificativ este că la aceste întrebări interviuatorii nici nu au așteptat răspunsul, iar după ce candidații au răspuns la unele dintre ele, au abandonat restul întrebărilor, formulând altele.

Potrivit celor mai bune practici în domeniu, în cursul interviului se adresează, de regulă întrebări deschise, care să ofere posibilități de comentarii²³. Întrebările deschise sunt cele mai potrivite, deoarece se verifică faptele²⁴, nu sugerează un anumit răspuns și încurajează candidatul să vorbească²⁵. Mai mult, adresându-se interviuatorilor, specialiștii în domeniu îi sfătuiesc astfel: „Nu puneți întrebări la care se poate răspunde cu un simplu da sau nu. Asta stopează informația”²⁶. O asemenea întrebare este cea de la punctul 28.e. NTM, când candidatul a fost somat în mod repetat de către doi membri ai comisiei să răspundă prin da sau nu, fiind chiar întrerupt din formularea răspunsului, deși răspunsese anterior întrebării respective. Altă întrebare de același tip, este cea de la pct. 35 NTM, unde din nou este folosită sintagma „da sau nu”: „În momentul în care ați formulat această cerere dețineți o funcție de conducere în Ministerul Public? Da sau nu?”.

Potrivit unor reputeți specialiști în domeniul comunicării²⁷, „interviul nu este un proces unidirecțional în care doar interviuatorul îl chestionează pe candidat; avem de-a face, mai degrabă, cu un mecanism de identificare a unei stări de echilibru între două „părți” ale sistemului de interacțiuni. De aceea, nu trebuie să ometem cealaltă parte a procesului de selecție - evaluarea candidatului cu privire la interviuator și la organizație”. Așa fiind, „candidatului trebuie să i se ofere oportunitatea de a adresa întrebări”²⁸, mai mult „se întreabă candidatul

²³ O. Nicolescu și alții – Op. cit., pag. 151

²⁴ C. Radu – Op. cit., pag. 58

²⁵ D. Popescu – Op. cit., pag. 366

²⁶ Dr. A. R. Pell – Managementul resurselor umane, Editura Curtea Veche, București, 2008 - pag. 203

²⁷ L. Mullins - Management and Organizational Behavior, Pitman Publishing, 1993, pag. 624, citat în G. Pânișoară, I.O. Pânișoară, Op. cit., pag. 149

²⁸ D. Popescu – Op. cit., pag. 367

*dacă are întrebări de pus*²⁹. Deși candidații nu au adresat comisiei întrebări propriu-zise, ci doar, în mod evident, retorice, unii membri ai comisiei, contrar regulilor de desfășurare a unui interviu, au stabilit în mod unilateral raporturile de putere dintre comisie și candidați, în sensul că aceștia din urmă nu au avut voie să formuleze nici măcar întrebări retorice: „*Domnule procuror, aici nu este o discuție interactivă. Dumneavoastră nu adresați întrebări membrilor Secției de procurori*”. (întrebarea nr. 27.e. II), „*Eu nu candidez. Eu vă întreb, eu vă pun niște întrebări*” și „*Am dreptul să pun ce fel de întrebări vreau*” (întrebarea nr. 32. NTM).

Un alt aspect este acela că unii dintre membrii ai Secției pentru procurori au făcut, în cursul interviului, judecăți personale sau remarci critice la adresa candidaților, deși acestea sunt interzise conform literaturii de specialitate³⁰, una dintre ele situându-se aproape de limita deontologiei profesionale³¹: „*Cum ar arăta, vă întreb încă o dată, că veți fi șef la DNA probabil, nu știu, cum ar arăta statistica DNA-ului pe acest an cu oameni care au lucrat în ritmul și cu rezultatele domnului procuror Irimie? Zero barat. Corect?*” (nr. 27.d. II), „*Sunteți nepoliticos. Depășești orice limită*” (nr. 26.c. NTM). Un alt exemplu se regăsește la întrebarea nr. 22.d. II: „*este un raport de activitate, m-aș fi așteptat să-l citiți. Nu l-ați citit*”; atunci când răspunde că l-a citit și el intervievatorul ignoră răspunsul și schimbă subiectul, trecând la următoarea întrebare.

Un alt aspect ce va fi detaliat în cadrul analizei motivării celor două hotărâri de avizare negativă este acela al remarcilor repetate privind lipsa calmului și starea de neliniște în care se afla unul dintre candidați. Pentru un intervievator experimentat, observarea unor simptome de stres emoțional puternic sau de agitație în comportamentul candidatului constituie un semnal pentru evaluarea și schimbarea propriului comportament (factorul generator) și nu un prilej de a face remarci repetate cu privire la acest aspect, ceea ce nu determină decât să-i inducă un stres suplimentar celui care candidează și care, în cazul de față, a fost nevoit ca, de fiecare dată, să dea asigurări că este calm.

În cursul interviului au fost utilizate, de către un membru al comisiei, și tehnici indirecte de minimalizare a competenței și a cunoștințelor candidaților, prin folosirea, uneori repetată, a unor expresii insinuante care nu își au locul în cadrul unei proceduri de interviu, cum ar fi „*aveți*

²⁹ C. Radu – Op. cit., pag. 58

³⁰ O. Nicolescu și alții – Op. cit., pag. 151; D. Popescu – Op. cit., pag. 366

³¹ Întrebarea a fost adresată, alături de alte asemenea întrebări sau remarci, de către un membru al Secției de procurori a cărui poziție actuală în ierarhia parchetelor era vizată de către unul dintre candidați (celălalt candidat viza funcția pe care tocmai o părăsise, prin expirarea celor două mandate prevăzute de lege) și care, anterior, în cadrul unui interviu dat agenției de presă Agerpres, la data de 31.10.2012, se antepunuse deja declarând următoarele: „*Ce pot să vă spun cu certitudine este că majoritatea colegilor buni din DNA nu s-au înscris în această procedură (...) Vă garantez că dacă ar fi o altă procedură cu siguranță s-ar înscrie, pentru că oamenii buni nu s-au înscris în actuala procedură*”. Articolul poate fi accesat la adresa: <http://jurnalul.ro/stiri/observator/daniel-morar-dixit-oamenii-buni-nu-s-au-inscris-in-cursa-pentru-sefia-dna-627618.html>

idee?’ (întrebările nr. 21.b II și 22.b. II), fi *„aveți vreo idee”* (nr. 23.c. II), *„vă întreb doar dacă știți”* (nr. 24 II), *haideți că vă spun eu”, „ca să vorbim în cunoștință de cauză”* (nr. 21.c. II), *„trebuie să știm despre ce vorbim”* (21.c. II) *„vi le spun eu”* (nr. 32 NTM), *„nu ne dați lecții”* (nr. 16.a. NTM), *„o idee nu aveți?”* (nr. 31.a NTM), *„vă spune ceva”* (nr. 2 II), *„mai departe, că trebuie să fim concreți”* (nr. 25.c II). Interviuul nu are ca scop demonstrarea superiorității membrilor comisiei de interviu asupra celui interviuat profitând de statutul lor superior de examinatori și nici compararea cu ei înșiși de către interviuatori a candidaților, ci evaluarea cât mai corectă a acestora din urmă.

Interviutorul este garantul cadrului contractual al interviului, iar, în condițiile dezechilibrului de statut dintre candidat și interviuator, orice adversitate sau manifestare de aroganță va afecta funcționalitatea și obiectivitatea interviului. Din acest punct de vedere, am selectat următorul fragment ilustrativ pentru stabilirea raporturilor de putere dintre interviuator (fost procuror șef al DNA) și interviuat (procuror simplu): *„Într-adevăr am fost cam inconsecvent în ceea ce vă privește, dar vreau să vă pun câteva întrebări că **una este să fii procuror simplu în cadrul DNA și alta este să fii procuror șef al DNA**”* (sublinierea noastră).

Au fost adresate întrebări irelevante³², care s-au situat și în afara cadrului stabilit pentru acest tip de interviu prin regulamentul care a fost aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006. Una dintre acestea este întrebarea nr. 28 II: *„Domnule procuror, ați spus comisiei de la Ministerul Justiției atunci când s-a făcut cerere de revocare tocmai pentru lipsa de performanță, știa doamna ministru?”* Deși această întrebare nu avea nicio relevanță și nu se încadra în standardele interviului, iar candidatul a răspuns explicit, i-a mai fost adresată în continuare încă de două ori, în aceeași formă. Insistența în adresarea unei anumite întrebări până la obținerea răspunsului dorit nu este în concordanță cu tehnicile de interviu, mai ales la un asemenea nivel, nefiind compatibilă nici măcar cu tacticile de anchetă penală³³. O altă întrebare în afara cadrului metodologic al interviului, dar și insinuantă este cea privind modul în care un candidat a *„obținut cei 8000 metri pătrați de teren”* (întrebarea nr. 34.a. NTM). Potrivit regulamentului specific, pot fi adresate întrebări cu privire la conduita și deontologia profesională (art. 21¹ rap. la art. 19, alin. 5), dar întrebarea menționată nu se încadrează în această situație. Întrebarea a fost urmată și altele mai insinuante, dar la fel de nerelevante pentru evaluarea candidatului: *„Sunteți împăcat cu asta?”, „Sunteți împăcat că ați luat 8000?”, „În momentul în care ați formulat această*

³² În cursul interviului nu trebuie adresate întrebări nepoliticoase sau irelevante - D. Popescu – Op. cit., pag. 366

³³ Pentru a ilustra această insistență, care uneori a depășit cu mult cadrul unui interviu, facem trimitere la întrebarea nr. 16 NTM privind durata unei zile de lucru, întrebare care a fost urmată de alte nu mai puțin 21 întrebări sau de replici pe aceeași temă, din partea a doi membri ai comisiei, dar și la întrebarea nr. 28. II, care nici măcar nu se încadra în standardele interviului, și care a fost urmată de alte 8 întrebări sau replici ale interviuatorului

cerere dețineți o funcție de conducere în Ministerul Public? Da sau nu? (întrebările nr. 34.c. NTM, 34.d. NTM, 35. și 35.a. NTM). Nu este deloc de mirare că, fiind interogat în acest mod, candidatul respectiv a întrebat dacă această întrebare face parte din procedura de interviu și i-a reproșat interlocutorului său că încearcă să pună o prezumție de necinste asupra sa. Deosebit de semnificativ este, însă, faptul că, înainte de a adresa această întrebare, membrul CSM respectiv a spus chiar el că întrebarea nu are legătură cu cadrul interviului („*n-are legătură cu activitatea asta*”), dar a adresat-o, totuși, cu motivarea „*dar vreau să înțeleg și eu*”.

V. ANALIZA AVIZELOR NEGATIVE ALE CSM

A. Aspecte generale

Din analiza exhaustivă a conținutului celor două hotărâri prin care au fost avizate negativ propunerile formulate de ministrul justiției se constată faptul că multe dintre aspectele reținute nu au o bază reală sau o fundamentare detaliată, deși, potrivit literaturii de specialitate, „*concluziile la care interviuatorul ajunge trebuie să se bazeze pe faptele descrise de candidat; nicio apreciere asupra personalității acestuia nu trebuie făcută fără o bază obiectivă*”³⁴. Cele mai multe constatări sunt fie nemotivate, fie rezultate din extrapolarea unui sau unor elemente singulare, unele dintre acestea fără corespondent în desfășurarea procedurii. În aceste condiții, aspectelor generice reținute de Secția de procurori le sunt opuse, în continuare, datele concrete din cuprinsul proiectelor și al interviurilor susținute de candidați.

Un prim aspect, care a mai fost evidențiat anterior, este acela că în cadrul celor două hotărâri nu au fost analizate lucrările depuse de către cei doi candidați. Aceasta deși, potrivit prevederilor art. 21¹ din regulamentul aprobat prin Hotărârea Plenului CSM din 9 martie 2006, cu modificările și completările ulterioare, cele 10 lucrări întocmite de candidați în compartimentele în care și-au desfășurat activitatea au fost depuse „*în vederea emiterii avizului*” de către Consiliul Superior al Magistraturii. Printre altele, lecturarea respectivelor lucrări ar fi fost de natură să lămurească și capacitatea celor doi candidați de a întocmi rechizitorii.

În cadrul procedurii organizate de ministrul justiției toate lucrările depuse au fost analizate și evaluate, iar rezultatele evaluării au fost menționate în cuprinsul procesului verbal de finalizare a procedurii. Evaluarea s-a efectuat potrivit *Standardelor de evaluare a lucrărilor*, elaborate de către persoanele care au acordat sprijin ministrului justiției, având la bază criteriile de evaluare a actelor procurorului în cadrul procedurii de promovare a judecătorilor la Înalta Curte de Casație și Justiție, prevăzute la art. 52³ din Legea nr. 303/2004.

³⁴ D. Popescu – Op. cit., pag. 371

O altă caracteristică generală este aceea că analiza Secției de procurori privind interviul este centrată pe răspunsurile la întrebări și mai puțin pe prezentarea proiectelor, care nu a fost avută în vedere decât în timpul interviului, pentru formularea ulterioară de întrebări privind unele aspecte din prezentare. Aceeași abordare minimalistă este prezentă și în analiza proiectelor de exercitare a funcției, în condițiile în care un membru al Secției de procurori susține că *„proiectele astea de management nu sunt extrem de relevante pentru ceea ce poate să facă un om”* (întrebarea nr. 21 II), deși, potrivit procedurii reglementată chiar de CSM prin regulament, aceste proiecte sunt depuse, de asemenea, *„în vederea emiterii avizului”*, constituind un criteriu important în selecția candidaților. Pe de altă parte, prin motivările avizelor sale negative, Secția pentru procurori a adăugat la criteriile legale, menționând, spre exemplu, criteriul *„întocmirii unui număr corespunzător de rechizitorii”*, care nu poate fi încadrat în criteriile prevăzute de lege pentru numirea în funcțiile respective.

În analiza celor două propuneri nu s-au evidențiat aspectele pozitive referitoare la persoanele propuse, analiza fiind orientată numai spre aspectele negative (în cuprinsul hotărârilor există o singură referire pozitivă privind identificarea de către domnul procuror Irimie Ioan a unor vulnerabilități și disfuncții și propunerea unor obiective, dar și aceea este efectuată tot într-un context negativ). Prin comparație, în cuprinsul procesului verbal de evaluare întocmit în cadrul procedurii de la MJ, analiza a avut în vedere toate criteriile procedurii și a dezbătut atât aspectele negative cât și cele pozitive, inclusiv pe cele referitoare la candidații care nu au fost selectați.

Alte caracteristici generale ale procedurii CSM, în antiteză cu cea a MJ, constau în faptul că, deși se identifică unele aspecte sau răspunsuri, greșite în opinia Secției de procurori, nu se precizează și care era răspunsul corect la întrebările sau problematicile respective, pentru a se putea face o analiză comparativă eficientă a răspunsurilor considerate greșite cu cele considerate corecte.

De asemenea, Secția pentru procurori evidențiază în cuprinsul hotărârilor sale unele lipsuri sau aspecte neclare din proiectele de management, deși aspectele respective puteau fi lămurite în cursul interviului, acesta fiind unul din rolurile sale (de pildă, ce a dorit să spună domnul procuror Irimie Ioan prin expresia *„instabilitatea legislativă și instituțională a DNA”*). Cât privește MJ, în cursul interviului toate aspectele neclare comisiei de examinare au fost lămurite prin întrebări directe și punctuale.

Nu în ultimul rând, în cuprinsul hotărârilor CSM se fac referiri exprese la parametrii de personalitate ai celor doi candidați, fără ca la interviu să fi participat vreun psiholog; spre deosebire, la MJ psihologul a participat la întreaga procedură, fiind utilizat chiar un instrument de evaluare specific acestei activități (grilă de evaluare/observare).

Cât privește cele două avize negative, în continuare vor fi analizate în mod punctual motivele expuse, pentru fiecare candidat, în cuprinsul celor două hotărâri ale Secției de procurori a CSM prin care au fost emise respectivele avize negative.

B. Avizarea negativă a propunerii ministrului justiției de numire în funcția de procuror șef al DNA a domnului IRIMIE IOAN

1. Nu cunoaște instituțiile Uniunii Europene, făcând confuzie între instituții atât sub aspect organizatoric, cât și din punct de vedere al atribuțiilor și al relațiilor cu alte organizații sau instituții naționale ori europene

În acest context se reține confundarea Consiliului Europei cu Comisia Europeană, respectiv, a evaluărilor la care România este supusă în cadrul mecanismului instituit de Grupul de state împotriva corupției (GRECO) cu Mecanismul de cooperare și verificare (MCV), respectiv, evaluările la care România este supusă de Comisia Europeană

Confuzia între cele două instituții – Comisia Europeană (instituție a Uniunii Europene) și Consiliul Europei (organizație internațională interguvernamentală) invocată în hotărârea de avizare negativă este doar una aparentă. În cursul exprimării orale această confuzie poate fi posibilă deoarece există mai multe instituții de drept european și de drept internațional public care au denumiri foarte asemănătoare: Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Consiliul Europei. O asemenea confuzie este favorizată de circumstanțele și de stresul emoțional inerent unui interviu, în acest sens putând fi aduse următoarele argumente:

- la fila nr. 8 din proiect, domnul procuror Irimie Ioan a indicat în mod corect denumirea Comisiei Europene și denumirea celui mai recent raport de evaluare al acesteia privind România;
- reacția promptă celui interviuat în momentul în care a fost corectat arată în mod clar că a realizat eroarea făcută și că înțelege distincția dintre cele două instituții menționate, fapt atestat și de faptul că ulterior, în cursul interviului, candidatul se referă în mod corect la instituția Comisiei Europene, în răspunsul la întrebarea nr. 21.d..

Referitor la modul în care această aparentă confuzie a fost invocată în cuprinsul Hotărârii nr. 422/2012 a Secției de procurori a CSM (fila 8, paragraful 2) este necesară precizarea că nu este vorba despre o confuzie între instituțiile Uniunii Europene, ci, așa cum am arătat, între o instituție a Uniunii Europene și o altă organizație internațională, Consiliul Europei, care nu este o instituție a Uniunii Europene (de altfel, Comunitățile Europene au fost instituite ulterior creării Consiliului Europei).

2. Cunoașterea lacunară a realităților instituționale ale DNA, ținând seama, de exemplu, de lipsa unui răspuns satisfăcător privind rolul DNA în cadrul GRECO, precum și de lipsa unei prezentări detaliate a modalităților concrete de colaborare cu

MJ, CSM, Parlamentul României, Ministerul Finanțelor Publice și alte instituții publice, inclusiv Serviciul Român de Informații sau alte structuri informative specializate

În ceea ce privește întrebarea privind *„rolul pe care îl are DNA în participarea României la GRECO”*, caracterul ambiguu al acesteia a fost dezbătut deja în capitolul nr. IV.b) al prezentului material, în cel mai rău caz putând fi vorba de rolul pe care DNA îl are în reprezentarea (și nu în participarea) României la GRECO.

Mai adăugăm doar că, față de susținerea din motivarea hotărârii CSM potrivit căreia lipsa unui răspuns satisfăcător la această întrebare denotă *„cunoașterea lacunară a realităților instituționale ale Direcției Naționale Anticorupție”*, se constată relevanța scăzută a unui aspect atât de punctual. Astfel, chiar și necunoașterea de către un viitor procuror șef al DNA a împrejurării că un procuror șef serviciu din DNA este membru al delegației României la GRECO nu justifică afirmația generală a necunoașterii realităților instituționale ale DNA, mai ales că acest aspect este unul marginal, nu privește funcționarea instituției și nici nu este vorba despre vreun atribut al funcției de procuror șef al DNA. În plus, calitatea unei persoane de reprezentant în cadrul delegației României la GRECO nu ține în niciun fel de de calitatea sa de procuror al DNA, ci de faptul că a fost desemnat în acest sens de către structurile guvernamentale.

Cel de-al doilea aspect reținut are ca obiect *„lipsa unei prezentări coerente și detaliate a modalităților concrete de colaborare cu Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Parlamentul României, Ministerul Finanțelor Publice și alte instituții publice, inclusiv cu Serviciul Român de Informații sau alte structuri informative specializate”*. Acesta a făcut obiectul întrebării nr. 18., cu precizarea că întrebarea nu s-a referit și la Parlamentul României, așa cum se arată în hotărâre. Problema colaborării interinstituționale este prevăzută parțial în proiectul managerial al candidatului (fila nr. 16), ca o direcție de eficientizare a activității DNA, dar a fost atinsă și în cursul prezentării proiectului în cadrul interviului, fiind legată de candidat în special de îndeplinirea de către aceste instituții a obligației legale de sesizare a DNA. Modalitățile concrete de colaborare au fost, însă, expuse de către candidat în cursul răspunsurilor de la interviu. Astfel, chiar în răspunsul său la întrebarea nr. 18., domnul procuror Irimie Ioan a indicat că va organiza întâlniri permanente, va delega persoane cu funcții de conducere pentru *„a ține permanent legătura cu persoane de conducere din cadrul acestor instituții și a coordona politicile noastre în vederea obținerii de informații necesare pentru declanșarea anchetei penale”*. La întrebarea privind colaborarea cu Ministerul Justiției (nr. 18.a.), candidatul a indicat modalități concrete privind colaborarea interinstituțională cu ministerul (în limitele autorității acestuia, prevăzute de art. 69 din Legea nr. 304/2004), cu procurorul general al PÎCCJ și cu Consiliul Superior al Magistraturii, care ca garant al independenței justiției este obligat să sprijine toată

activitatea DNA, „*inclusiv asupra atacurilor care se realizează și asupra instituției și asupra personalului*”.

Indicarea inițială a unor modalități generale de colaborare (contact permanent, persoane de legătură) este firească, dat fiind modul de adresare a întrebării, la care nu se putea răspunde punctual, pentru fiecare dintre multele instituții nominalizate: CSM, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor Publice, instituțiile specializate în culegerea informațiilor (și nu în gestionarea lor cum se arăta în întrebare), care sunt în număr de două, la care se adaugă structurile departamentale de informații. Ulterior, însă, candidatul a arătat modalitățile concrete pe care le-ar putea îmbrăca colaborarea cu unele dintre instituții, pornind de la atribuțiile funcționale ale acestora. În concluzie, chiar dacă nu a fost completă, prezentarea modalităților concrete de colaborare cu alte instituții nu a lipsit, cum se arată în hotărârea CSM, conținutul răspunsului inițial al candidatului fiind adaptat la caracterul general și la întinderea răspunsului pe care l-ar fi presupus o abordare punctuală a fiecărei instituții.

3. Lipsa de viziune managerială privind organizarea și eficientizarea DNA

Deși a identificat o serie de vulnerabilități și posibile disfuncții și a propus obiective a căror îndeplinire ar putea conduce la diminuarea, respectiv eliminarea vulnerabilităților și disfuncțiilor, nu sunt prezentate modalități concrete de natură a atinge obiectivele propuse

În privința resurselor umane, deși propune completarea schemelor de personal a DNA cu procurori din cadrul celorlalte unități de parchet, nu a specificat modalități concrete și eficiente de punere în practică a acestui deziderat în raport cu posibilitățile actuale și cu legislația în vigoare

Legat de pretinsa lipsă de viziune managerială a domnului procuror Irimie Ioan, precum și de faptul că nu a prezentat modalități concrete și eficiente de natură a atinge obiectivele propuse este de precizat că, în cursul prezentării din cadrul interviului, acesta a arătat că proiectul „*nu este vizionar, este un proiect concret care poate fi îmbunătățit pe parcursul activității viitoare*”. Au fost, totuși, prezentate și modalități concrete și eficiente de atingere a obiectivelor, sens în care le amintim pe cele privind reducerea numărului de achitări (îndrumarea, metodologiile de lucru, specializarea continuă a procurorilor, repartizarea cauzelor în funcție de pregătirea profesională și experiența procurorilor, verificarea periodică a activităților de urmărire penală - în răspunsul la întrebările nr. 12 și nr. 23) sau la reducerea încărcăturii mari de dosare (completarea schemelor, creșterea operativității prin evaluarea permanentă a cauzelor în lucru și implicarea în funcție de complexitatea cauzei – în răspunsul la întrebările 25 și 25.a).

Mai mult, domnul procuror Irimie Ioan a identificat, în răspunsul său la întrebarea nr. 8 din cadrul interviului, și problema pentru care schemele nu au putut fi completate în ultimii 7 ani (a se vedea întrebarea nr. 25.b.) arătând că este o problemă de motivare deoarece „*activitatea*

este foarte grea, plină de responsabilitate". Imediat după aceea a indicat și o soluție concretă și viabilă, în acord cu posibilitățile actuale și cu legislația în vigoare, arătând că va reuși să aducă procurori „*prin șefii de secție, prin șefii de servicii*” în sensul că îi va implica în procesul de recrutare a viitorilor procurori DNA pe procurorii șefi secție pentru nivelul central și pe procurorii șefi serviciu pentru serviciile teritoriale ale DNA³⁵.

Deși în cuprinsul hotărârii CSM se afirmă contrariul, prin prisma pregătirii profesionale și a experienței, domnul procuror Irimie Ioan a demonstrat că este un bun cunoscător al realităților din cadrul DNA și al funcționării zilnice, efective a acestei instituții, calități care, așa cum s-a văzut, l-au ajutat să identifice soluții punctuale atunci când s-au pus în discuție probleme punctuale.

4. Nu a utilizat pentru identificarea vulnerabilităților sau disfuncțiilor studii sau analize privind eficacitatea și eficiența sistemului judiciar, motiv pentru care, în unele cazuri, susținerile și viziunea sa sunt în contradicție cu indicatorii statistici și de performanță existenți în rapoartele de activitate ale DNA

În elaborarea proiectului său de management, domnul procuror Irimie Ioan a utilizat analiza făcută activității DNA prin cel mai recent raport întocmit în cadrul MCV, studii sociologice (filele 4 și 8 din proiect, răspunsul la întrebarea nr. 21.d. din cadrul interviului). Trebuie, de asemenea, observat că, deși nu cunoaște unele cifre absolute ale indicatorilor statistici, nu există contradicții între viziunea candidatului și indicatorii statistici și de performanță ai DNA. Astfel, preocuparea pentru investigarea infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene este rezultatul importanței acordate combaterii acestui fenomen la nivel european și nu al lipsei rezultatelor semnificative până în prezent.

5. Incompleta aprofundare a specificului instituției s-a evidențiat și în faptul că a reținut în proiectul său drept vulnerabilitate „*instabilitatea cadrului legislativ*”, aceasta în condițiile în care DNA nu s-a confruntat cu așa ceva, nici referitor la incriminarea infracțiunilor de corupție sau conexe (ultima modificare datând din primăvara anului 2007), nici referitor la cadrul funcțional al instituției

În hotărârea sa de avizare negativă, Secția de procurori a reținut în mod greșit că, în cadrul proiectului său managerial, candidatul a vorbit despre „*instabilitatea cadrului legislativ*” întrucât sintagma corectă, folosită de candidat la fila 14 a proiectului, este „*instabilitate legislativă și instituțională*”. În integralitatea sa, această expresie trebuie interpretată prin legarea, sub aspect

³⁵ Recrutarea personalului prin “*agenți de recrutare*” constituie una dintre modalitățile eficiente de recrutare a personalului din surse externe. Printre avantajele utilizării agenților de recrutare se numără inexistența costurilor solicitate de derularea unei proceduri de selecție, viteza mare de recrutare și reducerea erorilor în evaluarea candidatului deoarece acesta a primit anterior recomandări din partea agentului de recrutare. Aceste avantaje se pliază, în mod clar, pe necesitatea ca schemele DNA să fie completate în mod rapid și fără costuri suplimentare, cu procurori calificați

logic, de unul dintre punctele slabe identificate (care, în fapt, reprezintă tot o vulnerabilitate), și anume „*temeiul juridic pentru activitatea D.N.A. a fost combătut de mai multe ori*”, menționat în pagina anterioară a proiectului.

În plus, chiar dacă, prin absurd, am interpreta, ca și Secția pentru procurori a CSM, faptul că „*instabilitatea legislativă și instituțională*” înseamnă „*instabilitatea cadrului legislativ al Direcției Naționale Anticorupție*” am constata că acest cadru legislativ nu se reduce numai la incriminarea infracțiunilor de corupție sau conexe și la legislația de organizare și funcționare (Legea nr. 78/200 și OUG nr. 43/2002), funcționarea și eficacitatea DNA fiind afectate, în mod direct, de modificarea altor acte normative, cum sunt cele privind salarizarea și statutul diverselor categorii de personal, care afectează întregul sistem judiciar³⁶, precum și de preconizata intrare în vigoare a noilor coduri³⁷.

6. Referitor la statutul magistratului a afirmat că o soluție potrivită ar fi ca procurorii să se bucure de inamovibilitate, fapt ce denotă o cunoaștere deficitară a acestei instituții

Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, „*inamovibilitate*” semnifică „*faptul, dreptul sau calitatea de a fi inamovibil*”, iar acest cuvânt are înțelesul „*care nu poate fi transferat sau înlocuit sau destituit din funcție*”³⁸. Trecând la semnificația juridică a termenului, observăm că, în conținutul său, aceasta se regăsește în cuprinsul Legii nr. 303/2004: art. 1, alin. (2) pentru judecători, care sunt inamovibili, dar și art. 3, alin. (2) pentru procurori, care se bucură de stabilitate.

Este adevărat că inamovibilitatea judecătorilor este prevăzută de Constituția României, în art. 125, alin. (1), fapt menționat și de membrul Secției de procurori care a adresat întrebarea nr. 9. a interviului, dar, dacă analizăm cele două texte menționate din legea privind statutul judecătorilor și procurorilor vom constata că, din acest punct de vedere, nu există deosebiri fundamentale între judecători și procurori³⁹, iar diferența de conținut dintre inamovibilitate și stabilitate a devenit una doar teoretică din momentul în care legea nu a mai permis delegarea

³⁶ Chiar și numai câteva exemple sunt elocvente în acest sens: Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar (reducerea cu 25% a drepturilor salariale), introducerea unei noi sancțiuni disciplinare pentru procurori prin Legea nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

³⁷ În acest context se vorbește, spre exemplu, în Raportul de progrese întocmit de Comisia Europeană în raportul din iulie 29010 chiar despre „*asigurarea stabilității juridice și instituționale a cadrului anticorupție, inclusiv în ceea ce privește punerea în aplicare a noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală*”

³⁸ Dicționarul Explicativ al Limbii Române, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998, pag. 481

³⁹ Transferul, detașarea, promovarea suspendarea și eliberarea din funcție a judecătorilor și, respectiv, procurorilor sunt reglementate în același mod. Deși delegarea procurorilor, inclusiv în funcții de conducere, are loc într-un mod diferit față de cea a judecătorilor deosebirea este doar la nivelul organului care o dispune (președintele curții de apel sau CSM pentru judecători și procurorul general al PÎCCJ pentru procurori), pentru ambele categorii sunt prevăzute aceleași termene, precum și acordul scris

procurorilor fără acordul acestora. Așa fiind, din punctul de vedere al inamovibilității, statutele judecătorilor și procurorilor sunt, practic, identice, astfel încât o astfel de propunere *de lege ferenda* (consacrarea expresă și a inamovibilității procurorilor, chiar prin revizuirea Constituției României), dincolo de necesitatea și consecințele sale, denotă cunoașterea bună și nu deficitară a acestei instituții, ideea inamovibilității procurorilor fiind vehiculată în spațiul public și cu alte ocazii⁴⁰.

7. Nu dovedește abilități în domeniul bunelor relații cu mass media și al transparenței, și nici preocupări în ceea ce privește îmbunătățirea imaginii publice a instituției
De altfel, a demonstrat și incapacitatea de a lua decizia potrivită în ce privește modul de reacție al șefului instituției într-o prezumtivă situație în care asupra unuia dintre procurorii structurii s-ar exercita presiuni

Lipsa abilităților domnului procuror Irimie Ioan în domeniul „*bunelor relații cu mass media și al transparenței*” nu a fost demonstrată. Singura întrebare adresată pe această temă a fost cea referitoare la modul său de reacție la situație ipotetică în care asupra unuia dintre procurorii direcției s-ar exercita presiuni (întrebarea nr. 3.). Ori, la această întrebare, al cărei răspuns furnizat de candidat este considerat de Secția de procurori ca fiind demonstrația incapacității candidatului de a lua decizia potrivită, candidatul a dat un răspuns bun, în conformitate cu noile prevederi în materie emise de către CSM și care arată interesul pentru apărarea imaginii publice a instituției și a colegilor săi procurori.

Reacția candidatului a vizat o măsură standard în asemenea situații – emiterea unui comunicat de presă, dar și sesizarea CSM pentru apărarea reputației profesionale a procurorului în cauză. Conform prevederilor capitolului II din *Manualul pentru purtătorii de cuvânt și structurile de informare publică și relații cu mass-media* (aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 482/2012), comunicatul de presă este „*instrumentul cel mai cunoscut și utilizat de către purtătorii de cuvânt în relațiile cu presa*”, prin care, „*prin intermediul mass media, o instituție lansează în spațiul public, o temă sau informează asupra unei situații generale/particulare din activitatea curentă a instituției, cu caracter de utilitate și potențial de interes pentru societate și instituțiile de presă românești și străine*”. Comunicatul „*trebuie conceput pentru comunicarea/prezentarea unui singur subiect/eveniment*”.

Așa cum nu a indicat în nicio situație comportamentul sau acțiunile apreciate ca fiind corecte, nici în acest caz Secția pentru procurori nu a arătat care ar fi fost modul de reacție cel mai potrivit. Spre exemplu, organizarea unei conferințe de presă ar conduce la inițierea dialogului direct între reprezentantul instituției și presă, sub forma întrebărilor și răspunsurilor, ceea ce nu

⁴⁰ Spre exemplu, ideea că procurorii sunt, practic, inamovibili a fost expusă de către Președintele României într-un interviu din anul 2006, disponibil la adresa <http://www.amosnews.ro/arhiva/basescujudecatorii-procurorii-sunt-inamovibili-vrem-vrem-25-03-2006>

este de dorit în toate situațiile, mai ales în cazul în care este vorba despre un dosar de mare corupție aflat pe rol și din care nu pot fi furnizate decât date minimale, care pot fi transmise mult mai bine pe calea unui comunicat de presă (în acest sens, a se vedea capitolul II, secțiunea 2 din *Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass media*, aprobat tot prin Hotărârea Plenului CSM nr. 482/2012).

De altfel, aceasta și este practica constantă în domeniu a Biroului de informare și relații publice din cadrul DNA⁴¹. Eventualul drept la replică poate fi exercitat tot sub forma unui comunicat, iar situațiile de criză sunt gestionate, potrivit capitolului II din manual, de către purtătorul de cuvânt și nu de conducătorul instituției. Conform manualului, purtătorul de cuvânt va lua legătura cu procurorul șef al DNA și va redacta un document, stabilind, în urma consultării cu acesta, modalitatea de transmitere către presă a informațiilor. Printre modalitățile indicate de manual se află și cea propusă de candidat și utilizată aproape exclusiv de către DNA – comunicatul de presă (pasul 4 al procedurii de gestionare a situației de criză de purtătorul de cuvânt).

Nu în ultimul rând, potrivit prevederilor art. 4 din Ghid, conducătorii de parchete pot emite comunicate prin care să fie exprimată în mass media poziția instituției pe care o reprezintă.

În sfârșit, întreat dacă ar putea avea în vedere și o poziție publică a conducătorului instituției (întrebarea nr. 3.c.), candidatul a răspuns: „*acesta ar fi primul aspect care mă interesează*” deoarece „*eu în calitate de procuror șef, sunt obligat să apăr reputația instituției mele*”.

În legătură cu întrebarea nr. 3. menționată anterior mai sunt de semnalat două aspecte legate de remarcile unor membri ai comisiei de interviu:

- Relativ la cea de-a doua măsură propusă de domnul procuror Irimie Ioan – solicitarea către CSM de a apăra reputația procurorului atacat – interviuatorul întreabă dacă solicitarea de apărare a reputației nu este apanajul individual al fiecărui magistrat și dacă procurorul șef poate face cerere în numele magistratului. Deși, urmare acestor întrebări directe, răspunsul candidatului a fost, în cele din urmă, negativ⁴², practica CSM în materie este aceea că asemenea cereri formulate de procurorul șef al DNA, în temeiul prevederilor art. 30, alin. (1) și (2) din Legea nr. 317/2004, pentru apărarea independenței unui procuror din subordine sunt admisibile⁴³.
- În cadrul întrebărilor 19. și 19.a. din interviu, referitoare la scurgerile de informații din DNA, un membru al Secției pentru procurori face referire la „Ordinul 117” al procurorului general

⁴¹ Un exemplu în acest sens este comunicatul emis de DNA la data de 14 august 2012 referitor la cercetările efectuate cu privire la fapte ce sunt în competența DNA în legătură cu desfășurarea referendumului din data de 29 iulie 2012, care poate fi accesat la adresa <http://www.pna.ro/faces/comunicat.xhtml?id=3492>

⁴² Sub acest aspect, domnul procuror Irimie Ioan a dat dovadă de flexibilitate, acceptând și varianta propusă de examinatori, deși practica Secției pentru procurori este contrară acestei variante

⁴³ A se vedea Hotărârea Plenului CSM nr. 363 din 21 mai 2011 prin care a fost admisă cererea formulată, la acel moment, de domnul procuror șef al DNA, Daniel Marius Morar (membru al comisiei de examinare) pentru apărarea independenței domnului procuror Bocșan Gheorghe, din cadrul DNA

al PÎCCJ. Este vorba despre *Ordinul nr. 117 din 11 iulie 2012 pentru aplicarea Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass media*, ordin care nu reglementează propriu-zis acest domeniu, ci doar consacră obligativitatea Ghidului în activitatea PÎCCJ și a celorlalte parchete. În acest context, în răspunsul său, candidatul se referă nu la ordin (care nu conține reglementări în materie), ci în mod direct la prevederile Ghidului și ale Manualului și arată, în mod corect faptul că poate să dea un comunicat, prin serviciul de presă.

8. Referitor la activitatea efectivă depusă se constată faptul că acesta nu s-a evidențiat prin întocmirea unui număr corespunzător de rechizitorii în cauzele de corupție instrumentate, astfel cum rezultă din situația privind volumul de activitate al acestuia pentru perioada în care și-a desfășurat activitatea în cadrul PNA, respectiv în cadrul DNA, în ultimul an de activitate în cadrul Direcției Naționale Anticorupție neîntocmind niciun rechizitoriu

Poate cel mai puțin pertinent aspect invocat pentru acordarea avizului negativ este acela că domnul procuror Ioan Irimie „nu s-a evidențiat prin întocmirea unui număr corespunzător de rechizitorii”. În primul rând, numărul de rechizitorii emise într-o unitate de timp este un indicator statistic cantitativ al unității de parchet și nu un indicator de evaluare a magistraților; de altfel numărul de rechizitorii emis nu se regăsește printre criteriile sau indicatorii prevăzuți în cadrul anexelor la Hotărârea Plenului CSM nr. 839/2010⁴⁴, eficiența activității de urmărire penală fiind măsurată cu alți indicatori⁴⁵.

Dincolo de faptul că nimeni nu știe și nu poate ști care este numărul „corespunzător” de rechizitorii pe care ar trebui să le emită un procuror, rolul Ministerului Public nu este acela de a emite cât mai multe rechizitorii, ci, conform art. 131, alin. (1) din Constituția României, de a reprezenta interesele generale ale societății, de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

Fixarea emiterii unui anumit număr de rechizitorii ca indicator al activității parchetului și al activității procurorilor, precum și transformarea numărului de rechizitorii într-un indicator de evaluare⁴⁶ a activității procurorului (în cadrul activității de evaluare profesională periodică sau în cadrul unui interviu) ar conduce la efecte foarte grave asupra drepturilor și libertăților cetățenilor

⁴⁴ Hotărârea Plenului CSM nr. 839 din 30 septembrie 2010 pentru aprobarea fișelor de evaluare a activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, a modelului orientativ al raportului de evaluare și a modelului orientativ al procesului-verbal de evaluare

⁴⁵ Este vorba despre capacitatea de mobilizare și de identificare a priorităților, reflectată în planul de anchetă; efectuarea urmăririi penale ritmic în toate cauzele aflate în lucru; utilizarea eficientă a instituției delegării; operativitatea soluționării lucrărilor în raport de volumul de activitate și complexitatea a cauzelor soluționate

⁴⁶ Reamintim că, în viziunea unui membru al Secției de procurori numărul de rechizitorii pare a fi cel mai relevant criteriu de evaluare a activității procurorului

și la calitatea evaluării. Misiunea unui procuror anchetator nu este aceea de emite cât mai multe rechizitorii, ci de a efectua urmărirea penală cu celeritate, ritmicitate și cu respectarea normelor procesual penale în toate cauzele care i-au fost repartizate, întocmind rechizitorii numai în cauzele în care sunt întrunite condițiile prevăzute de Codul de procedură penală. Pe de altă parte, indicatorii statistici cantitativi ai activității unui procuror sunt strâns legați de indicatorii calitativi de evaluare, printre care figurează și numărul de infirmări și redeschideri ale urmăririi penale urmate de adoptarea unei alte soluții (soluțiile de neurmărire penală dispuse de procuror în cauze în care trebuia emis rechizitoriul pot fi infirmate de procurorul ierarhic superior sau desființate de către instanță). În aceste condiții, Secția de procurori ar fi trebuit să analizeze din punct calitativ activitatea procurorilor evaluați în cadrul interviului.

Referitor la propria activitate, candidatul a explicat că „*nu a refuzat niciodată sarcinile de serviciu*” și că nu „*a avut posibilitatea*” ca în cursul anului 2012 să finalizeze o cauză cu rechizitoriu, ceea ce semnifică faptul că nu au fost întrunite condițiile prevăzute de lege pentru emiterea unui asemenea act de inculpare (răspunsul la întrebarea nr. 27.c.). Candidatul a mai arătat, în răspunsul său la întrebarea nr. 27.e., faptul că „*am făcut dovada că pot să fac rechizitorii, că știu să fac urmărirea penală*”. Invocarea de către Secția de procurori a lipsei rechizitoriilor este cu atât mai surprinzătoare cu cât, în cadrul prezentării proiectului său, domnul procuror Irimie Ioan a indicat un rechizitoriu privind un deputat, pe care l-a întocmit chiar împreună cu membrul Secției de procurori care îi imputa lipsa de rechizitorii. Mai mult, din analiza lucrărilor depuse de către candidat la MJ și care au fost transmise la CSM rezultă că 4 dintre aceste lucrări sunt rechizitorii, din care 3 întocmite în anul 2011 și unul în 2010, ceea ce, în opinia noastră, atestă în mod indubitabil faptul că domnul procuror Irimie Ioan are, ca oricare alt procuror din România, capacitatea reală de a emite rechizitorii.

De altfel, această capacitate a fost atestată, de către același membru al Secției de procurori a CSM, și în cuprinsul cererii de revocare din funcția de procuror șef al Serviciului Teritorial Cluj al DNA, menționând că, în perioada septembrie 2002-septembrie 2005 domnul procuror Irimie Ioan a soluționat un număr de 94 dosare, dispunând trimiterea în judecată într-un număr de 9 cauze⁴⁷.

În același context, precizăm că raportarea exclusivă la rezultatele (care prin ele însele nu sunt negative) obținute în ultima perioadă constituie o eroare clasică pe care o săvârșesc unii evaluatori în cadrul procesului de evaluare a performanțelor resurselor umane. Specialiștii în

⁴⁷ Adresa nr. 1176/C/2005 din 29.09.2005 a DNA prin care s-a cerut revocarea din funcția de procuror șef al Serviciului Teritorial Cluj a domnului procuror Irimie Ioan

managementul resurselor umane⁴⁸ denumesc această eroare „*efectul recent*”; este o variantă a erorii proximității și „*presupune tendința evaluatorului de a se lăsa influențat de rezultatele, evenimentele sau comportamentele obținute de o persoană în perioada de timp anterioară evaluării. Datorită acestui efect rezultatele deosebite ale unui angajat pot fi diminuate ca urmare a unui incident negativ produs chiar înainte de evaluarea lui*”.

9. Analizând perioada în care a exercitat funcția de procuror șef al Serviciului Teritorial Cluj, Secția de procurori reține lipsa de performanță în exercitarea atribuțiilor manageriale privind organizarea eficientă a activității, având în vedere datele statistice privind activitatea la această structură specializată în perioada 2003-2005, în raport cu datele statistice privind activitatea Serviciului Teritorial Cluj ulterioară acestei date, respectiv, de la data acceptării demisiei domnului procuror Irimie Ioan din funcția de procuror șef

De altfel, prin propunerea nr. 1176/C/2005, procurorul general al PNA a solicitat revocarea domnului Ioan Irimie din funcția de procuror șef al Serviciului Teritorial Cluj, aspect pe care domnul procuror nu a înțeles să îl conteste prin modalitățile prevăzute de lege, preferând să își depună demisia

Întrebat fiind, în cursul interviului, asupra acestui aspect (întrebarea nr. 26.a.), candidatul a arătat că motivul pentru care nu a putut coordona serviciul pe care îl conducea a fost delegarea sa repetată în cadrul structurii centrale a DNA, pe care, conform legii în vigoare la data respectivă, nu o putea refuza, și a faptului că „*nu puteam fi în două locuri în același timp*”. A mai arătat că rezultatele au fost influențate și de gradul foarte mic de ocupare a schemei (2 procurori și 2 polițiști) și de faptul că Biroul Teritorial Satu Mare a fost înființat abia ulterior. Aceste afirmații ale domnului procuror Irimie Ioan sunt susținute și de următoarele argumente:

- conform cererii de revocare nr. 1176/C/2005 din 29.09.2005 a DNA, a ocupat funcția de procuror șef serviciu de la data de 15 iulie 2003, iar, la scurt timp, „*începând cu data de 16 octombrie 2003 a fost delegat pe perioadă nederminată în funcția de procuror la nivel central, situație care s-a repetat atât în anul 2004 cât și în anul 2005*”;
- pe timpul delegării a lucrat tot pentru Parchetul Național Anticorupție, cu rezultate bune, iar, în afara dosarelor soluționate, inclusiv prin rechizitoriu, „*a participat la constatarea infracțiunilor flagrante într-un număr important de cauze, remarcându-se prin activitatea desfășurată*”;
- datele statistice ale Serviciului Teritorial Cluj au urmat trendul crescător al indicatorilor statistici ai întregului Parchet Național Anticorupție (înființat de la zero, pe hârtie, la 1

⁴⁸ A. Deaconu - Managementul resurselor umane în instituțiile publice, curs universitar pentru studenții din cadrul Facultății de management a Academiei de Studii Economice, 2005, partea a II-a, pag. 12 (nepublicat)

septembrie 2002) și ulterior ai DNA, pe măsura construcției și consolidării instituționale și a creșterii competenței personale, prin modificări legislative repetate; în acest context, ar fi fost mult mai relevant dacă Secția pentru procurori ar fi comparat performanțele Serviciului Teritorial Cluj cu performanțele altor structuri teritorial analoge, din perioada de început a DNA;

- faptul că și-a depus demisia nu are relevanță în sine atât timp cât cererea de revocare nu a fost analizată de CSM, iar demisia a fost depusă în contextul în care s-a propus revocarea întregii echipe manageriale de la momentul respectiv;
- deși s-a formulat cerere de revocare din funcția de conducere, ulterior, la data de 15.06.2010, domnul procuror Irimie Ioan a fost reîncadrat în DNA, ca urmare a promovării procedurii de selecție.

În concluzie, creșterea ulterioară a indicatorilor serviciului teritorial are ca principale surse dezvoltarea instituțională treptată și mărirea semnificativă a competenței legale a fostului Parchet Național Anticorupție. Lipsa coordonării serviciului teritorial, care este una reală, are ca explicație lipsa procurorului șef, care a fost delegat continuu la structura centrală a DNA, unde s-a remarcat prin activitatea desfășurată, fiind evident că nimeni nu poate coordona eficient de la distanță activitatea unei structuri și nici nu se poate afla în același timp în două locuri.

10. Din desfășurarea interviului, Secția pentru procurori reține în privința candidatului o scăzută capacitate de adaptare la condițiile interviului, precum și furnizarea unor răspunsuri parțiale, uneori eronate, în raport cu scopul și modalitatea de formulare a întrebărilor

„Scăzuta capacitate de adaptare la condițiile interviului” invocată în hotărârea Secției de procurori nu este motivată în niciun mod, iar răspunsurile „parțiale și eronate” nu sunt indicate, fiind mult mai detaliat analizate în cuprinsul acestui material decât în cuprinsul hotărârii de avizare negativă. Deși se apreciază că răspunsurile sunt „parțiale și eronate” în raport cu „scopul și modalitatea de formulare a întrebărilor”, așa cum am arătat, în unele cazuri, dincolo de unele erori și omisiuni reale ale candidatului, însăși modalitatea în care întrebările au fost formulate și în care discuția a fost condusă de către unii membri ai secției a constituit un factor determinant al unor asemenea răspunsuri parțiale sau eronate.

11. Nu întrunește abilitățile necesare exercitării funcției de procuror șef al DNA, atât la nivelul cunoștințelor teoretice, cât și al deprinderilor practice privind managementul, comunicarea și principiile care guvernează activitatea procurorilor din cadrul DNA, cât și din punct de vedere conceptual, respectiv, al viziunii integrate asupra structurii pentru care a candidat și al abilității de a exercita un management strategic

De asemenea, backgroundul și modul de prezentare al candidatului nu au fost de natură să convingă Secția pentru procurori în ceea ce privește capacitatea domnului procuror de a se impune ca lider în fața personalului DNA, de a motiva corespunzător procurorii și restul personalului din direcție pentru îndeplinirea optimă a competențelor legale

Aserțiunea potrivit căreia domnul Irimie Ioan nu întrunește abilitățile necesare exercitării funcției de procuror șef al DNA, dincolo de caracterul său generic și de lipsa unor motive reale, este combătută de activitatea și de întreaga prestație a candidatului de-a lungul procedurii de selecție. Spre exemplu, backgroundul său este unul absolut onorabil: este un procuror cu o vechime (peste 33 ani) și experiență foarte mari, a activat la toate nivelurile ierarhice ale sistemului parchetelor, inclusiv în cadrul unor sectoare cheie, cum ar fi combaterea corupției și a criminalității organizate, criminalistica și anchetele speciale. Este procuror specializat anticorupție, a lucrat o perioadă totală de peste 5 ani în cadrul DNA și a ocupat funcții de conducere (procuror șef birou și procuror șef serviciu) inclusiv la cel mai înalt nivel, la PÎCCJ.

În sprijinul faptului că, în ciuda avizului negativ al Secției pentru procurori, domnul procuror Irimie Ioan are capacitatea de a se impune ca lider ne mărginim să mai aducem, în final, un singur argument, legat de cel din urmă aspect invocat în hotărârea CSM și anume, capacitatea de a „*motiva corespunzător procurorii și restul personalului din direcție pentru îndeplinirea optimă a competențelor legale*”. Cum, potrivit lui John Adair⁴⁹, marea calitate - sau cea care ar trebui să fie - a liderilor este capacitatea lor de a motiva oamenii, ne vom limita la a arăta câteva rațiuni pentru care apreciem că procurorul propus pentru numire știe și poate să îi motiveze pe colegii săi din DNA:

- la fila nr. 11 din proiectul de management menționează ce presupune realizarea funcției de antrenare a managementului, al cărei principal fundament îl reprezintă motivarea;
- coborând la concret, în cadrul interviului (prezentarea proiectului, fila nr. 4 din transcriere) domnul procuror Irimie Ioan arată că nu îi poate motiva pe procurori sub aspect pecuniar (în sensul că nu există posibilități financiare), dar vede, în mod corect, ca instrumente ale motivării, evidențierea concretă a activității procurorului în cadrul colectivului, în fața șefilor ierarhici sau chiar a presei, precum și promovarea în funcțiile de conducere (stimulente morale, care sunt mult mai eficiente, mai directe și mai puțin costisitoare decât cele materiale).

În final, precizăm că poate cele mai importante motive ale propunerii de numire a domnului procuror Irimie Ioan formulată de către ministrul justiției nu au fost deloc luate în calcul în analiza Secției de procurori a CSM: cunoașterea nemijlocită a problemelor din sistem, diversitatea experienței, inclusiv

⁴⁹ J. Adair – *Effective Leadership*, Wildorshot, Gower, 1983, citat în O. Nicolescu și alții - *Op. cit.*, pag. 150

în soluționarea cauzelor de corupție, calmul și echilibrul în abordarea problemelor și, nu în ultimul rând, atașamentul său deosebit față de DNA.

C. Avizarea negativă a propunerii ministrului justiției de numire în funcția de procuror general al PÎCCJ a domnului procuror NIȚU TIBERIU MIHAIL

1. Modalitățile de înlăturare a vulnerabilităților identificate sunt tratate la modul general, soluțiile implică majoritar modificări legislative și nu sunt fundamentate pe studii și analize privind eficacitatea sistemului judiciar

Un prim aspect reținut de Secția de procurori a CSM în vederea avizării negative a domnului procuror Nițu Tiberiu este următorul: *„Din analiza planului de management și din răspunsurile la întrebările adresate de membrii Secției pentru procurori rezultă că modalitățile de înlăturare a vulnerabilităților identificate sunt tratate la modul general, soluțiile implică majoritar modificări legislative și nu sunt fundamentate pe studii și analize privind eficacitatea sistemului judiciar, un exemplu edificator în acest sens fiind necunoașterea studiilor de impact referitoare la noile coduri. De altfel, la majoritatea întrebărilor adresate de Secția pentru procurori, domnul procuror a evitat răspunsurile directe și concrete”.*

Contrar susținerilor din hotărâre, vulnerabilitățile nu au fost tratate „la modul general”. În cuprinsul capitolului II (filele 19-34) din proiectul său de management, candidatul a identificat 6 vulnerabilități generale, pe care le-a detaliat ulterior. În plus, în cadrul proiectului și al interviului a indicat și multe alte vulnerabilități punctuale ale parchetelor, care denotă foarte buna cunoaștere a activității curente, din care exemplificăm:

- practica neunitară cu privire la evaluarea gradului de pericol social concret al unor infracțiuni (răspunsul la întrebarea nr. 4 din cadrul interviului);
- practica neunitară cu privire la cartarea și înregistrarea unor tipuri de lucrări (fila 22 din proiect, fila 6 din transcrierea interviului)
- caracterul depășit al nomenclatorului arhivistic (fila 22 din proiect, fila 6 din transcrierea interviului)
- volumul mare și caracterul greoi al procedurilor de prelungire a dreptului de a conduce autovehicule pe drumurile publice (fila 21-22 din proiect, răspunsul la întrebarea nr. 4);
- caracterul depășit al Ordinului procurorului general al PÎCCJ nr. 15/1997 privind efectuarea controlului operativ curent (fila 6 din transcrierea interviului).

Prin prisma experienței diverse și a cunoașterii directe a activității, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail înțelege și consecințele manifestării acestor vulnerabilități sau disfuncționalități, mergând până la aspectele cele mai mărunte ale vieții zilnice a unui procuror. Semnificativ, sub aspectul gândirii

sistemice și al cunoștințelor specifice funcției, pe care Secția de procurori pretinde că nu le are, este următorul raționament, făcut de către candidat la fila nr. 32 a proiectului, cu privire la interdependențele existente între unele dintre vulnerabilitățile sistemului parchetelor:

*„Din cauza modului diferit în care lucrările sunt **cartate și înregistrate**, apar **diferențe în volumul de activitate** al unităților de parchet. Există **activități care nu sunt înregistrate în evidențele statistice**, care **nu pot fi cuantificate**, astfel încât nu se poate face o corectă **evaluare a volumului de muncă**, având consecințe directe asupra **alocării echilibrate a resursei umane**”* (sublinierile noastre).

Soluțiile propuse de către candidat nu presupun decât cu rare excepții, cum ar fi propunerea de reorganizare a parchetelor de pe lângă judecătorii, modificări legislative, astfel încât sintagma *„soluțiile implică majoritar modificări legislative”* nu este corectă, iar acest lucru va rezulta foarte clar din natura soluțiilor ce vor expuse de-a lungul acestui material: necesitatea unei mai bune organizări, standardizarea unor activități, calculul necesarului de timp pentru efectuarea acestora, etc..

Fundamentarea proiectului și a discursului candidatului pe analize și studii privind eficacitatea sistemului judiciar este evidentă. Astfel, întreaga viziune a candidatului are la bază rapoartele de evaluare întocmite de Comisia Europeană în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, acestea fiind, fără nicio îndoială, cele mai importante și aprofundate analize disponibile ale sistemului judiciar românesc⁵⁰. Candidatul a mai studiat, în mod cert, rapoartele de activitate ale Ministerului Public începând cu anul 2009 și materiale privind jurisprudența CEDO, de unde a extras datele statistice prezentate în cuprinsul proiectului, la filele nr. 24, 26, 27 și 28. De asemenea, procurorul mai face referire la un studiu al CSM, precum și la Raportul privind activitatea desfășurată pe perioada mandatului de procuror general, întocmit de către fostul procuror general al PÎCCJ (fila 36 din proiect). Mai mult, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a menționat în mod expres și situațiile în care nu a găsit studii privind domeniul de interes la care a făcut referire în cursul interviului: creșterea numărului de cauze de soluționat și unitatea de timp necesară pentru introducerea datelor în ECRIS (expunerea proiectului, fila nr. 4 din transcrierea interviului).

Cele de mai sus atestă încă o dată superficialitatea motivării hotărârilor CSM, demonstrată și de faptul că nici măcar acel aspect din cuprinsul interviului care a declanșat inserarea acestei constatări nu corespunde realității. Astfel, în cadrul întrebării nr. 1 candidatului a fost întrebat cu privire la impactul Legii nr. 202/2010 (legea „micii reforme”), iar un alt membru al Secției de procurori i-a adresat o altă întrebare (nr. 1.a.), în cadrul căreia a indicat studiile de impact (privind noile coduri), replica imediată a candidatului demonstrând că știe cu precizie despre ce este vorba.

⁵⁰ Rapoartele de evaluare au fost studiate exhaustiv și fac obiectul capitolului II „Mecanismul de cooperare și verificare al proiectului de management” (filele 9-17)

Studiul privind impactul noilor coduri (nu e vorba de mai multe, ci de unul singur - raportul final⁵¹ - celelalte rapoarte fiind cel inițial și 3 rapoarte interimare) cuprinde constatări și concluzii sumare privind parchetele⁵², chiar autorii arătând că datele avute la dispoziție la acest capitol sunt insuficiente. Cât privește evaluarea impactului legii „*micii reforme*”, acest aspect nu se regăsește în cuprinsul raportului final al proiectului de asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării noilor coduri. Mai mult, în cadrul Raportului interimar nr. III din 18.11.2011 al proiectului de asistență se arată clar că, „*ținând cont de obiectivele analizei și de metoda utilizată*”, consultantul nu a putut face referitor la Legea nr. 202/2010 „*o analiză separată a impactului acesteia asupra sistemului judiciar*” (fila 83 din raportul interimar).

2. La majoritatea întrebărilor candidatul a evitat răspunsurile directe și concrete

Din lecturarea transcrierii interviului rezultă că domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail nu a evitat răspunsurile directe și concrete la întrebările adresate, însă conținutul și modul în care au fost formulate unele dintre acestea l-au împiedicat fie să răspundă în mod corespunzător, fie să dezvolte cele mai multe dintre ideile exprimate. Dincolo de unele deficiențe reale ale unor răspunsuri (inerente oricărui candidat și oricărui interviu), performanța candidatului a fost afectată semnificativ și de alterarea climatului de comunicare cauzată, așa cum am arătat la punctul IV.b) al materialului, de modul în care a fost abordat interviul de către unii dintre membrii comisiei.

În acest context, evidențiem caracterul imprecis al întrebării referitoare la recuperarea prejudiciilor în dosarele instrumentate de procurori (întrebarea nr. 33.), al cărei răspuns, cum vom vedea mai departe, este invocat în hotărâre pentru a demonstra necunoașterea candidatului în acest domeniu. Astfel, după ce interviewerul arată că recuperarea prejudiciilor este o problemă gravă, adresează următoarea întrebare: „*Aveți vreo idee cam care e activitatea Ministerului Public în acest domeniu?*”. Față de modul absolut impropriu de formulare a întrebării, reacția promptă a celui întrebat a fost „*Cum adică activitatea?*”. Deși în continuare întrebarea este reformulată, solicitându-se un ordin de mărime, cât sechestrează procurorii într-un an, și această întrebare este imprecisă (care procurori? toți, cei de la DNA, de la DIICOT?), dar candidatul, fără a spune o cifră, răspunde corect, la modul general (cel mai mult recuperează procurorii din structurile specializate). Ulterior, însă, în hotărârea CSM se menționează în mod greșit că nu cunoaște *gradul* de recuperare a prejudiciilor, deși fusese întrebat cu privire la *cuantumul* prejudiciilor recuperate.

3. Lipsește cu desăvârșire din proiect orice perspectivă asupra modului în care Ministerul Public se înscrie în sinergia instituțională, respectiv orice viziune asupra relaționării cu celelalte instituții implicate direct sau indirect în actul de justiție

⁵¹ Raportul final al proiectului „*Asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării noului Cod civil, Cod penal, Cod de procedură civilă și Cod de procedură penală*”

⁵² Acestea se găsesc la paginile 33, 39, 54, 64, 77 și 81 din Raportul final

Invitat să răspundă la întrebări nu a fost în măsură să contureze o viziune concretă asupra problemei

Expresiile folosite (cu desăvârșire, orice perspectivă) au un caracter absolut, dar, deși este mai dificil de observat, faptul că această problemă a fost analizată rezultă fie și numai din lectura titlurilor capitolelor proiectului de management, nefiind folosit termenul „cooperare”, ci cel de „comunicare” interinstituțională⁵³. Ne limităm la a puncta doar câteva aspecte relevante din proiect:

- activitatea de comunicare interinstituțională trebuie orientată în scopul atingerii obiectivelor planificate;
- după ce enumeră protocoalele deja încheiate, candidatul consideră necesară încheierea unor protocoale de colaborare⁵⁴ și cu Inspekția Judiciară și Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice;
- arată importanța comunicării cu MJ, dar și cu CSM, inclusiv prin prisma poziției de membru de drept al Consiliului;
- în plan extern trebuie dezvoltată, în continuare, o bună comunicare cu experții Comisiei Europene în cadrul MCV, cu CEPEJ, EUROJUST și EJTN;
- include relația cu organizațiile nonguvernamentale în relațiile publice ridicate la rangul de parteneriat⁵⁵ și consideră că presa este „un partener”;
- contează pe sprijinul acordat de CSM.

Conform hotărârii Secției pentru procurori, „fiind invitat să răspundă la întrebări pe tema relaționării cu alte instituții”, candidatul „nu a fost în măsură să contureze o viziune concretă asupra problemei”.

În fapt, asupra acestui aspect domnului procuror Nițu Tiberiu Mihail i-a fost adresată o singură întrebare (nr. 8): „Cum vedeți Poliția Judiciară și colaborarea cu Ministerul de Interne?” la care candidatul a răspuns: înființarea unei Direcții a Poliției Judiciare, a unor servicii la nivel județean, implicarea procurorului în evaluarea polițiștilor. O formă concretă de colaborare este evocată în răspunsul la întrebarea nr. 30.a. referitoare la măsurile pentru creșterea eficienței activității de urmărire penală la PÎCCJ, și anume delegarea unor polițiști de la IGPR la Secția de urmărire penală și criminalistică. Singura întrebare cu privire la cooperarea cu alte instituții este întrebarea nr. 18., dar din cadrul interviului domnului procuror Irimie Ioan.

4. Nu a identificat măsuri imediate și concrete care, în raport de resursele umane și materiale actuale și de legislația în vigoare să conducă la obținerea unor rezultate pozitive în mai buna desfășurare a activității unităților de parchet.

⁵³ Capitolul V *Comunicarea*, secțiunile 2 „Comunicarea interinstituțională” și 3 „Comunicarea în afara Ministerului Public” (filele 44-47)

⁵⁴ Protocoalele de colaborare reprezintă instrumente de cooperare interinstituțională

⁵⁵ Parteneriatul colaborativ constituie un alt instrument de colaborare interinstituțional - M.M. Pivniceru, C. Luca - Elemente de management judiciar, Editura Hamangiu, București, 2007, pag. 73

Fiind vorba despre o altă constatare fără acoperire a Secției de procurori ne vom limita la enumerarea numai a măsurilor imediate și concrete propuse de candidat în fiecare din cele două domenii:

A. Resurse umane:

- ocuparea funcțiilor vacante de procuror (răspunsul la întrebarea nr. 7 din cadrul interviului);
- repartizarea pe sectoare și secții, precum și canalizarea procurorilor spre zonele în care au aptitudini și specializare (răspunsul la întrebarea nr. 7 din cadrul interviului, referitoare la eficientizarea activității);
- alocarea rațională a resursei umane pe compartimente de activitate (fila 36 din proiect);
- majorarea numărului grefierilor⁵⁶ și regândirea rolului grefierului în sistemul Ministerului Public (fila 36 din proiect);
- organizarea unor întâlniri de formare profesională continuă cu procurorii cu funcții de conducere, mai ales pentru aprofundarea componentei practice a managementului (fila 38 din proiect);
- comunicarea cu colegii, pentru a-i stimula în obținerea unor rezultate bune (răspunsul la întrebarea nr. 7 din cadrul interviului);
- elaborarea de sinteze ale întâlnirilor zonale ale procurorilor și a unor note de studiu privind modul de lucru stabilit (fila 38 din proiect);
- organizarea unor întâlniri între conducerea parchetelor și prim grefierii și grefierii șefi din cadrul parchetelor de pe lângă curtea de apel, precum și procurori din cadrul Secției de resurse umane și documentare a PÎCCJ și inspectori din cadrul Inspecției Judiciare, pentru identificarea disfuncționalităților (fila 40 din proiect);
- elaborarea unui ghid îndrumător privind exercitarea actului de conducere în Ministerul Public (fila 38 din proiect);
- realizarea unei strategii în materie de resurse umane, recomandându-se restructurarea parchetelor, refacerea echilibrului între numărul de angajați și volumul de muncă, concentrarea și omogenizarea resurselor (fila 35 din proiect și fila 6 din transcrierea interviului);
- dezvoltarea unor indicatori eficace de performanță pentru a oferi informații privind necesitățile totale în materie de resurse și alocarea lor muncă (fila 35 din proiect);
- stabilirea unei normări a muncii și stabilirea unui volum optim de activitate a procurorilor (fila 26 din proiect și prezentarea acestuia în cadrul interviului - fila 4 din transcriere).

B. Resurse materiale:

⁵⁶ Ideea a fost deja preluată de către Ministerul Justiției, care, printr-un memorandum a propus ocuparea a 50 de posturi de grefier din cadrul Ministerului Public, măsură aprobată de Guvernul României în ședința din 04.12.2012

- înlocuirea graduală a echipamentelor IT ale Ministerului Public, cu unele noi, sigure și performante sau măcar îmbunătățirea celor existente (filele 32-34 din proiect, unde candidatul face o analiză detaliată a performanțelor mijloacelor existente, precum și fila 41 din proiect);
- instalarea unor programe antivirus eficiente (fila 34 din proiect);
- elaborarea unei strategii a echipamentelor IT (prezentarea proiectului în cadrul interviului - fila 3 din transcriere).

Dincolo de eficacitatea, caracterul complet sau momentul la care vor fi obținute rezultatele unor asemenea măsuri, se constată că toate acestea pot fi inițiate imediat din postura de procuror general al PÎCCJ, având ca obiect aspecte concrete și punctuale ale activității Ministerului Public.

5. Deși recunoaște că măsura delegării procurorilor nu are rezultatul scontat, propune această măsură în locul unei măsuri deja existente, care a fost apreciată ca fiind remarcabilă sub aspectul volumului cauzelor preluate și al modalității de preluare

Pentru înțelegerea exactă a contextului, redăm în integralitatea fraza din Hotărârea nr. 423/2012 a Secției pentru procurori a CSM: *„Astfel, deși recunoaște că măsura delegării procurorilor de la parchetele de la nivelele superioare la parchetele de la nivelele inferioare, în vederea preluării de dosare, nu are un rezultat scontat, propune această măsură în locul unei măsuri deja existente, care a fost apreciată ca fiind remarcabilă sub aspectul volumului cauzelor preluate și al modalității de preluare, astfel cum rezultă din Hotărârea Secției pentru procurori nr. 326/12.09.2012, prin care a fost aprobat Raportul Inspecției Judiciare nr. 1169/IJ/330/SIP/2012”.*

Întrucât aspectul preluării cauzelor va mai fi invocat în cuprinsul hotărârii CSM, precum și pentru buna înțelegere a acestei instituții, vom face un scurt istoric al evoluției prevederilor legale în materie. Astfel, preluarea cauzelor în vederea efectuării urmăririi penale la parchetele superioare a fost introdusă prin art. I, pct. 15 din OUG nr. 60/2006, fiind prevăzută de art. 209, alin. (4)¹ din Codul de procedură penală, fiind stabilite patru cazuri limitativ prevăzute în care cauzele puteau fi preluate. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 1058/2007, textul a fost declarat neconstituțional cu motivarea că restrângea în mod nejustificat competența procurorilor din cadrul parchetelor ierarhic superioare, cu consecința încălcării principiilor care guvernează activitatea Ministerului Public. Ulterior, prin deciziile nr. Decizia nr. 365/2009 și nr. 365/2009 au fost declarate neconstituționale, sub același aspect, și textele analoge din actele normative ce reglementează organizarea și funcționarea DNA și DIICOT. Prin urmare, după cele trei decizii ale Curții Constituționale, parchetele ierarhic superioare puteau prelua, în vederea efectuării urmăririi penale, orice cauze de la parchetele ierarhic inferioare.

Întrucât au existat probleme sub aspectul selectării cauzelor care făceau obiectul preluării și al modalităților de preluare, la propunerea Serviciului de inspecție pentru procurori, prin Hotărârea nr. 103/2012, Secția pentru procurori a CSM a dispus efectuarea unui control tematic la mai multe

parchete din țară, inclusiv la PÎCCJ, fiind selectate unitățile de parchet unde numărul dosarelor preluate a fost cel mai mare.

Conform constatărilor raportului Inspecției Judiciare, aprobat prin Hotărârea nr. 326/2012 a Secției pentru procurori a CSM, activitatea Secției de urmărire penală și criminalistică a fost „*una remarcabilă, atât sub aspectul volumului cauzelor preluate, cât și sub aspectul modalității de preluare*” (fila 3 a hotărârii, termenul „*remarcabil*” fiind înlocuit la pagina 17 a hotărârii cu termenul „*semnificativ*”, care este mai aproape de realitatea constatărilor Inspecției Judiciare). Adevăratul sens al constatărilor Inspecției Judiciare și al deciziei Secției pentru procurori rezultă, însă, din cuprinsul dispozitivului hotărârii, potrivit căreia s-a hotărât:

- **„implicarea efectivă a PÎCCJ în crearea unei practici unitare în ceea ce privește modalitatea de preluare a cauzelor atât sub aspectul formei actului întocmit, cât și sub aspectul motivării măsurii dispuse.**
- **analizarea fiecărui dosar ce urmează să fie preluat pentru a se evita situațiile în care preluarea să fie urmată de declinarea acestora la aceeași unitate de parchet de la care s-a dispus măsura;**
- **continuarea activității de monitorizare a stocului de dosare vechi, aflate în lucru la unitățile din subordine și de preluare a cauzelor cu grad ridicat de complexitate, a celor mediatizate excesiv sau a celor în care s-a creat aparența lipsei de imparțialitate a organelor de urmărire penală”** (sublinierile ne aparțin).

Cu alte cuvinte, cauzele au fost preluate în număr mare și fără criterii foarte clare, în unele dintre acestea s-a dispus declinarea competenței de soluționare chiar către parchetele de unde au fost preluate, iar PÎCCJ a preluat dosare, prin Secția de urmărire penală și criminalistică, fără să se preocupe de stabilirea unei practici unitare în domeniu⁵⁷. În vederea stopării acestor practici, Secția pentru procurori a stabilit criterii clare privind cauzele care vor putea fi preluate pe viitor, precum și implicarea PÎCCJ în crearea unei practici unitare în acest domeniu.

Revenind la fondul constatării din hotărârea de avizare negativă, la filele nr. 23 și 24 ale proiectului managerial, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail face o analiză detaliată a soluțiilor pentru scăderea și echilibrarea volumului dosarelor, indicând toate deficiențele instituției preluării dosarelor și ale delegării procurorilor. Contrar celor reținute de Secția pentru procurori, candidatul nu prezintă soluția delegării ca pe o alternativă la preluare, ci le apreciază, pe ambele, ca fiind doar soluții temporare, iar în răspunsul său la întrebarea nr. 29.c. arată chiar că „*preluarea este, într-adevăr, o soluție prin care poți echilibra la nivel local volumul de muncă*”.

⁵⁷ Unele dintre aceste aspecte – lipsa unor criterii obiective de preluare și faptul că au fost preluate și cauze simple și cauze care puteau fi soluționate pe plan local – au fost aduse la cunoștința ministrului justiției de către unii dintre procurorii din cadrul PÎCCJ care au participat la procedura de selecție

6. Sub aspectul preluării dosarelor de către PÎCCJ de la unitățile de parchet din subordine, Secția de procurori constată lipsă de performanță și neimplicare în exercitarea atribuțiilor manageriale la nivelul Secției de urmărire penală și criminalistică; în perioada în care a coordonat activitatea acestei secții în calitate de prim adjunct al procurorului general, la această secție nu s-a înregistrat niciun dosar finalizat prin rechizitoriu în materia conflictului de interese, corupției sau evaziunii fiscale, aceste materii fiind considerate priorități majore ale Ministerului Public

În cea mai mare parte a perioadei în care candidatul a coordonat Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul PÎCCJ conflictul de interese și evaziunea fiscală nu erau domenii prioritare ale Ministerului Public, astfel încât preluarea de cauze nu se justifica. Cele două infracțiuni au devenit priorități abia după ce acest aspect a fost reținut în cuprinsul rapoartelor de progrese întocmite de Comisia Europeană în iulie 2010 și, mai ales, în iulie 2011.

În ceea ce privește cauzele de corupție, în cazul persoanelor a căror calitate atrage o competență specială urmărirea penală se efectuează de DNA, preluarea acestora fiind exclusă. În cauzele de corupție „mică” o astfel de preluare nu se justifică, iar progresele realizate de parchetele de pe lângă tribunale în domeniu se datorează și preocupărilor PÎCCJ în materie, îndrumarea fiind realizată tocmai prin intermediul Secției de urmărire penală și criminalistică.

Trebuie menționat și faptul că, la expirarea mandatului domnului procuror Nițu Tiberiu Mihail, funcția de prim adjunct al procurorului general a fost ocupată prin delegare de fostul procuror șef al Secției de urmărire penală și criminalistică, ceea ce este în contradicție cu evaluarea din cuprinsul hotărârii de avizare negativă (în condițiile în care, la terminarea mandatului fostului procuror general al PÎCCJ, CSM i-a adresat acestuia mulțumiri publice pentru activitatea desfășurată, unanim apreciată și în plan internațional). Cum și candidatul a făcut parte din echipa managerială care a obținut aceste aprecieri, este dificil de acceptat dubla unitate de măsură folosită de către Secția de procurori a CSM. Mai mult decât atât, se ignoră faptul că, deși departe de a fi cele ideale, rezultatele din ultimii ani ale secției sunt net superioare celor anterioare, precum și faptul că, potrivit prevederilor art. 209, alin. (4)¹ din Codul de procedură penală, cauzele pot fi preluate numai prin dispoziția conducătorului parchetului, care pentru Secția de urmărire penală și criminalistică este procurorul general al PÎCCJ și nu prim adjunctul acestuia.

7. Candidatul nu a prezentat o analiză sau măsuri aferente necesității de personal auxiliar, în contextul în care în ultimii ani s-au adăugat noi atribuții în sarcina grefierilor.

O analiză, chiar superficială, a conținutului proiectului și interviului susținute de către domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail ar fi fost de natură să stabilească faptul că acest aspect a fost tratat de către candidat. Astfel, prin prisma experiențelor profesionale anterioare, candidatul cunoaște foarte bine conținutul și importanța muncii grefierilor, considerând activitatea de registratură, grefă și arhivă „o componentă majoră” a activității cotidiene a oricărui parchet, sens în care pot fi consultate

filele 22, 31 și 32 din proiectul său. De asemenea, punctează necesitatea creșterii rolului grefierului, în sensul de a avea „*atribuții mai mari pe lângă procuror*” decât în prezent (prezentarea proiectului în cadrul interviului, fila nr. 4 a transcrierii), dar și, așa cum am arătat mai devreme, participarea grefierilor cu funcții de conducere la întâlnirile organizate cu conducerile parchetelor și specialiști în resurse umane și inspectori judiciari (fila 40 din proiect).

Așa fiind, ca măsuri de creștere a eficacității activității parchetelor, arată că „*o regândire a rolului grefierului în Ministerul Public și o creștere a numărului acestora pentru a rezolva probleme administrative s-ar impune*” (fila 23, paragraful 2 din proiect). Mai mult, consideră că alături de volumul de muncă al procurorilor, se impune „*o corectă evidențiere a volumului de muncă*” al grefierilor (fila 40 din proiect) și consideră necesară introducerea și a grefierilor, alături de procurori, într-un studiu pentru cuantificarea muncii acestora (răspunsul la întrebarea nr. 24 din cadrul interviului). Dovedind o bună cunoaștere a activității curente a funcționării parchetelor, candidatul aprofundează problema și menționează lipsa în cadrul unor parchete a grefierilor specializați în introducerea datelor în programul informatic ECRIS, considerând că sunt necesare stabilirea unității de timp pentru introducerea datelor, precum și a necesarului de grefieri în această zonă (prezentarea proiectului în cadrul interviului, fila nr. 4 a transcrierii).

În sfârșit, ca un răspuns direct la cele reținute de Secția de procurori, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail arată în mod explicit, în cadrul răspunsului la întrebarea nr. 21. a interviului, faptul că în România numărul de grefieri se situează sub norma europeană, că ar face o „*analiză concretă din care să reiasă clar care sunt zonele neacoperite și că „o suplimentare a numărului de grefieri **cam cu 10 procente**, într-o primă etapă, trebuie bine susținută și motivată*” (sublinierea noastră). Cum am arătat, această idee a fost deja preluată de Ministerul Justiției și, ca o primă măsură, numărul posturilor de grefier vacante din cadrul Ministerului Public ce se vor ocupa a fost suplimentat cu 50 posturi.

8. Ca ordonator principal de credite a oferit răspunsuri vagi, fără a avea în vedere idei de punere în practică a unor strategii concrete.

Aprecierea Secției pentru procurori este corectă, dar necesită unele nuanțări. Astfel, deși procurorul general al PÎCCJ are calitatea de ordonator principal de credite, aceasta poate fi delegată managerului economic⁵⁸ al PÎCCJ sau unuia dintre adjuncții săi, ceea ce se întâmplă de fiecare dată în practică.

În plus, cunoștințele în domeniul finanțelor publice, în special în ceea ce privește proiecția și executarea bugetară, sunt de strictă specialitate. Nici nu este necesar ca procurorii cu funcții de conducere să se specializeze în acest domeniu deoarece atribuțiile curente și directe în acest domeniu sunt exercitate de către structurile tehnice de specialitate. În cadrul PÎCCJ, aceste atribuții

⁵⁸ Conform prevederilor art. 129 din legea nr. 304/2004 și ale art. 54, alin. (3), lit. b) din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 529/2007

sunt realizate de Departamentul economico-financiar și administrativ⁵⁹, care este condus de managerul economic. În plus, atribuțiile de ordonator de credite sunt exercitate și la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel (procurorii generali sunt ordonatori secundari de credite) și al parchetelor de pe lângă tribunale (prim procurorii acestora sunt ordonatori terțiari).

Referitor la acest aspect a fost formulată o singură întrebare, vizând îmbunătățirea condițiilor de muncă, echipamentele și programele de finanțare (întrebarea nr. 11.), iar candidatul a răspuns în limitele acesteia, ceea ce nu i-a permis, desigur, conturarea unei strategii.

9. Nu a dat dovadă de inițiativă în modernizarea managementului Ministerului Public sau în abordarea strategică a conducerii acestuia, o evaluare și o analiză a regulamentelor care guvernează activitatea DNA DIICOT și PÎCCJ lipsind cu desăvârșire

În legătură cu acest aspect reținut de către Secția de procurori sunt necesare două comentarii preliminare:

- în mod bizar, această deficiență este reținută relativ la criteriul de evaluare referitor la cunoștințele specifice funcției (art. 19, alin. (3), lit. c) din Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006), când, în mod evident, prin conținutul său, ar fi trebuit evidențiată la criteriul aptitudini manageriale vizând capacitatea de analiză, sinteză, previziune, strategie pe termen scurt și mediu, inițiativă (o parte a criteriului prevăzut la art. 19, alin. (3), lit. b) din aceeași hotărâre);
- din formularea hotărârii Secției pentru procurori se deduce că neîndeplinirea acestui criteriu complex este demonstrată, în exclusivitate, de faptul că lipsesc cu desăvârșire o evaluare și o analiză a celor trei regulamente, nefiind pentru prima dată când Secția pentru procurori trage concluzii cu caracter de generalitate pornind de la aspecte punctuale.

Aspectul specific de la care s-a pornit de data aceasta este întrebarea nr. 22. a interviului referitoare la regulamentul de ordine interioară după care ar trebui să funcționeze PÎCCJ (de fapt, nici această întrebare nu este foarte clară, substratul fiind acela dacă este bine să existe 3 regulamente ca în prezent - pentru PÎCCJ, DNA și DIICOT- sau unul singur – pentru întregul Minister Public). La această întrebare, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a răspuns că, în opinia sa, „*e puțin greșit*” (răspuns ce sugerează că cele trei regulamente ar trebui unificate), dar a mai precizat că este oportună efectuarea unei evaluări, a unei analize, deoarece „*colegii noștri de le structurile specializate spun că e bine*” (procurorii de la DNA și de la DIICOT apreciază ca fiind bine că fiecare structură are propriul regulament). Așadar, candidatul și-a exprimat propria viziune, apreciind că se impune emiterea unui singur regulament, dar, în mod corect, conform principiilor fundamentării deciziilor și transparenței decizionale, a arătat și că pentru o decizie în cunoștință de cauză sunt necesare o analiză prealabilă, precum și consultarea procurorilor de la cele două structuri specializate, care au o altă opinie. Totodată, aceste idei trebuie interpretate în

⁵⁹ Art. 54, alin. (1) din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor

contextul în care domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a arătat în proiectul său necesitatea modificării regulamentului de organizare și funcționare a parchetelor (fila 40, paragraful 5 și fila 32, paragraful 3), precum și a altor acte administrative cu caracter normativ emise de procurorul general al PÎCCJ⁶⁰.

Chiar dacă ar fi să ne raportăm în general la inițiativa în modernizarea managementului sau în abordarea strategică a conducerii Ministerului Public, am constata că domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail are o viziune bine încheagată și că manifestă inițiativă în reproiectarea managerială, îndeosebi în ceea ce privește componenta metodologică și cea structurală, promovând inclusiv concepte inedite și cu valoare practică, așa cum este omogenizarea actului de conducere⁶¹.

Pe de altă parte, dacă este să ne referim la activitatea pe care domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a desfășurat-o, inclusiv în calitate de prim adjunct al procurorului general al PÎCCJ, acesta a primit calificativul „Foarte bine”, iar din fișa de evaluare întocmită, la data de 13.09.2012, chiar de comisia de evaluare de la nivelul Secției de procurori a CSM rezultă că: *„a organizat în mod eficient și competent activitatea, a realizat o repartizare optimă a procurorilor și celorlalte categorii de personal, a demonstrat reale calități organizatorice, de planificare a activităților, lucrările specifice funcției de conducere au fost soluționate cu celeritate, s-a preocupat în permanență de pregătirea profesională a personalului din subordine, are capacitatea de a mobiliza și motiva personalul din subordine în vederea îndeplinirii sarcinilor de serviciu, prin promovarea unui climat favorabil de muncă, prin încurajarea participării procurorilor în procesul decizional, capacitatea de a înțelege valențele fiecărui procuror, stil transparent de conducere, a manifestat disponibilitate și înțelegere în raport de solicitările formulate de personalul din subordine, oferind sprijin pentru realizarea problemelor ce interesează bunul mers al activității, a demonstrat capacitatea de a sesiza în timp optim eventualele deficiențe și de a lua de îndată măsuri, a colaborat cu factorii de conducere ai poliției și ai altor instituții, are capacitatea de a se adapta și a găsi rapid soluții la problemele apărute, de a-și asuma răspunderea pentru deciziile luate”*.

În plus, procurorul a fost un membru important al echipei manageriale de la vârful Ministerului Public, a cărei activitate a fost apreciată constant ca fiind pozitivă, inclusiv în rapoartele de progrese ale Comisiei Europene în cadrul MCV.

10. Nu a demonstrat cunoștințe solide privind activitatea concretă a procurorilor din cadrul PÎCCJ (de exemplu, nu cunoaște gradul de încărcătură al dosarelor/procuror și nici gradul de recuperare a prejudiciilor)

⁶⁰ Este vorba, spre exemplu, de ordinea procurorului general al PÎCCJ privind nomenclatorul arhivistic (fila 32 din proiect) sau exercitarea controlului operativ curent (fila 37 din proiect)

⁶¹ Procurorul identifică drept o vulnerabilitate a parchetului lipsa de omogenitate în exercitarea actului de conducere (filele 28-30 din proiect) și propune măsuri pentru un acte de conducere omogen (filele 37 și 38 din proiect)

Ca și alte susțineri, și aceasta are un grad mare de generalitate și dovedește lipsă de consistență, fiind de domeniul evidenței că un procuror care și-a desfășurat activitatea timp de peste 3 ani în cadrul PÎCCJ, atât într-o funcție de conducere la vârf, cât și ca simplu procuror, are cunoștințe serioase despre activitatea procurorilor din cadrul unității.

Despre caracterul imprecis al întrebării nr. 33. din cadrul interviului am mai vorbit anterior, astfel că ne limităm la a arăta că datele statistice privind recuperarea prejudiciilor au început să fie centralizate într-un moment în care candidatul era deja detașat în afara Ministerului Public, dar că, deși nu cunoaște cifra absolută, acesta este la curent cu faptul că cel mai mare quantum al sumelor recuperate aparține structurilor specializate DNA și DIICOT (a se vedea răspunsul la întrebarea nr. 31. a interviului).

11. Din desfășurarea interviului s-au sesizat un autocontrol scăzut, o rezistență scăzută la stres, irascibilitate, o scăzută capacitate de mobilizare și adaptare la interviu, precum și o spontaneitate scăzută

O primă observație cu privire la această susținere este aceea că nu este în niciun fel motivată. În al doilea rând, fiind vorba despre analiza comportamentului prin prisma elementelor de personalitate ale candidatului, este greu de crezut că membrii Secției pentru procurori dețin cunoștințele de specialitate și abilitățile necesare pentru a evalua în mod științific comportamentul unui candidat, numai observându-l în timpul unui interviu⁶². În acest domeniu, problemele sunt atât de complexe încât doar psihologul le poate interpreta (și nu constata), pe baza cunoștințelor sale specializate în domeniu. Cu toate acestea, Secția pentru procurori face, așa cum vom vedea mai departe, chiar aprecieri grave și pe care nu le motivează asupra parametrilor structurii de personalitate a domnului procuror Nițu Tiberiu Mihail.

Din motive necunoscute și în condițiile în care CSM are angajat un specialist psiholog, la interviul din fața Secției pentru procurori nu a participat nici acesta nici un alt psiholog, deși această posibilitate este expres prevăzută în cadrul regulamentului specific⁶³. Spre deosebire de modul de acțiune al CSM, în cadrul echipei de interviu de la MJ, psihologul a fost un membru important, iar concluziile de specialitate ale acestuia au fost inserate în cuprinsul procesului verbal de finalizare a procedurii⁶⁴. Cât îl privește pe domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail, concluziile acestui psiholog, care își

⁶² Spre exemplu, pentru evaluarea stresului, inclusiv a resurselor adaptative aflate la dispoziția subiectului, sunt necesare, pe lângă cunoștințe de specialitate, și instrumente validate de apreciere a rezultatelor, cum ar fi aplicarea unor chestionare (teste situaționale) foarte complexe: DHS, PSS, SRRS, RLCQ, WAIS sau WCCL (acest ultim test are 67 de itemi, repartizați în 8 subscări)

⁶³ Art. 21¹, alin. (4) rap. la art. 19¹alin. (5) și art. 19, alin. (5) din Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006, cu modificările și completările ulterioare

⁶⁴ Cum am arătat la capitolul IV al materialului, la evaluarea din punct de vedere psihologic a candidaților a fost avut în vedere un instrument de specialitate - grila de evaluare/observare a candidaților în timpul interviului

desfășoară activitatea în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, au vizat numai aspectele decelabile în cursul unui interviu și nu concordă cu cele ale procurorilor din cadrul CSM, fiind următoarele: *„Domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail are o bună capacitate de analiză și sinteză, fiind centrat pe sarcinile profesionale. Este deschis și flexibil în relațiile cu ceilalți, fiind adeptul transparenței decizionale. Abordează situațiile noi cu încredere și optimism, își stabilește obiective profesionale realiste și se implică activ, în cadrul echipei manageriale, în realizarea acestora”*.

12. A refuzat să răspundă la numite întrebări relevante pentru conturarea profilului de candidat și a disponibilității la efort

În acest sens, Secția pentru procurori consideră edificatoare *„evitarea lămuririi unor aspecte privind experiența profesională, în contextul în care i s-au solicitat exemple privind acțiuni relevante care să-l evidențieze profesional, cum ar fi un dosar important sau o acțiune de anvergură de-a lungul carierei de procuror”*.

Din analiza interviului rezultă că domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a răspuns întrebărilor adresate, cu excepția celor, care au depășit în mod clar, inclusiv în opinia noastră, cadrul reglementat pentru un asemenea interviu.

Deosebit de relevant este punctul de pornire al acestei aserțiuni a Secției pentru procurori - răspunsurile furnizate la întrebările nr. 24.b. și 24.c. din cadrul interviului, care au o formulare identică: *„Dați-ne un motiv pentru care dumneavoastră ați merita să fiți procuror general, adică un dosar important, două dosare, trei dosare, sau o altă acțiune de anvergură, ceva care să fi schimbat fundamental, să fi marcat sistemul”*.

În opinia noastră, este fundamental greșită abordarea potrivit căreia un bun manager trebuie, în mod obligatoriu, să fi soluționat cauze mediatizate, fiind suficiente o bună pregătire profesională, o activitate profesională corectă (nu s-au imputat procurorului achitări, restituiri, plângeri împotriva soluției admise), integritate și bune calități manageriale, printre care o viziune clară și completă asupra sistemului, și, mai ales, arta de a-i face pe colegi să obțină rezultate optime.

Cu alte cuvinte, pentru a fi selectat în vederea numirii în funcția de procuror general al PÎCCJ este necesar să îndeplinești criteriile legale prevăzute de art. 54 din Legea nr. 303/2004 și art. 21¹ din regulamentul aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 193/2006. Ori, printre aceste criterii legale de selectare în funcția de procuror general sau în oricare altă funcție de conducere nu figurează și nici nu pot fi încadrate în respectivele standarde, criteriile cum ar fi *„soluționarea unor dosare importante”*, realizarea unui număr *„corespunzător”* de rechizitorii (în acest sens, a se vedea întrebarea nr. 27. II). Pe lângă faptul că aceste noțiuni sunt subiective și lipsite de claritate (nu există criterii privind *„importanța”* dosarelor și nimeni nu știe care ar fi numărul *„corespunzător”* de rechizitorii), astfel de *„criterii”* nu au fost avute și nici nu puteau fi avute în vedere niciodată la numirea în astfel de funcții de conducere, aspect pe care membrii Secției pentru procurori îl cunosc foarte bine.

În parchete, activitatea de urmărire penală este desfășurată de procurorii cu funcții de execuție, așa cum au fost sau sunt și cei doi candidați, și nu de către procurorii cu funcții de conducere, cu atât mai puțin de cei cu cele mai înalte funcții din Ministerul Public. Chiar și în activitatea de execuție, să îți fie repartizată o cauză care să poată fi finalizată prin rechizitoriu sau care să poată fi calificată univoc ca fiind „importantă” este o chestiune aleatorie, de conjunctură, depinzând inclusiv de nivelul parchetului la care îți desfășori activitatea și de competența acestuia.

În plus, întrebările de acest gen adresate candidaților minimalizează activitatea mării majorități a procurorilor, care, fără a avea dosare „remarcabile” sau „deosebite” își fac zilnic datoria, pentru care toate dosarele sunt la fel de importante și care, în viziunea Secției pentru procurori nu ar „merita” niciodată să ocupe vreo funcție de conducere.

Chiar și în aceste condiții precizăm că domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a indicat câteva acțiuni relevante pe care le-a inițiat și finalizat în calitate de prim adjunct al procurorului general (biblioteca virtuală de rechizitorii, ordinul privind activitatea criminalistică - răspunsul la întrebarea nr. 14 a interviului) și care au avut o influență pozitivă vizibilă asupra activităților curente ale procurorilor. Cât privește actele depuse la înscrierea în procedură, printre care se află și un rechizitoriu, acestea au fost transmise de către MJ Secției de procurori a CSM și ar fi putut fi consultate fără probleme de către membrii acesteia.

13. Nu întrunește condițiile și exigențele necesare funcției de procuror general al PÎCCJ, nu doar din punctul de vedere al lipsei unei viziuni strategice asupra managementului Ministerului Public, dar și din perspectiva structurii de personalitate, respectiv, a abilității de a relaționa cu personalul, de a empatiza și de a reuși motivarea și mobilizarea acestuia în vederea participării la realizarea obiectivelor Ministerului Public, toate pe fondul unei rezistențe scăzute la stres și al unei disponibilități limitate la efort susținut

Aceste concluzii ale Secției pentru procurori a CSM sunt combătute de modul de derulare a întregii proceduri de selecție a domnului procuror Nițu Tiberiu Mihail și este necesar ca realitatea sa să fie percepută inclusiv prin prisma tuturor aspectelor menționate în cuprinsul prezentului material, atât cât privește întreaga prestație a candidatului, cât și, mai ales, modul de desfășurare a interviului și motivarea Hotărârii nr. 423/2012 a Secției pentru procurori a CSM. Nu în ultimul rând, aceste concluzii, care emit judecăți de valoare inclusiv asupra parametrilor structurii de personalitate a domnului procuror Nițu Tiberiu Mihail, se referă la un procuror care timp de trei ani (2008-2011) a îndeplinit a doua funcție de conducere în ierarhia parchetelor din România, fiind avizat pozitiv de către Secția pentru procurori prin Hotărârea nr. 147 din 26.06.2008 și numit de către Președintele României prin Decretul nr. 713 din 27 iunie 2008. În tot acest răstimp, domnul procuror Nițu Tiberiu Mihail a făcut parte dintr-o echipă managerială care a obținut rezultate ce au fost, în general, bine

apreciate de sistemul judiciar, de instituțiile europene și de opinia publică, fără ca asupra activității, capacității sau comportamentului său să planeze vreo suspiciune.

Nu în ultimul rând, viabilitatea viziunii și a proiectului său managerial, dar și calitățile sale umane au fost certificate de specialiștii - procurori și psiholog - care au participat la selectarea candidaților în cadrul Ministerului Justiției.

VI. CONCLUZII

Din analiza celor două proceduri rezultă faptul că, sub aspectul reglementării, nu există diferențe semnificative, procedura de selecție adoptată de către ministrul justiției fiind armonizată cu procedura de avizare a Secției de procurori a CSM. Diferența esențială se referă la modalitatea de abordare a procedurii, în special în ceea ce privește pregătirea, scopurile, desfășurarea și modul de evaluare a rezultatelor acesteia.

În cadrul echipei de sprijin al ministrului justiției au fost solicitate persoane cu o temeinică pregătire de specialitate și cu experiență relevantă în cadrul parchetelor și al combaterii corupției, precum și în management, tehnica interviului și evaluare psihologică. Secția de procurori a CSM nu a recurs la specialiști nici măcar în domeniul evaluării psihologice, deși hotărârile de avizare negativă cuprind constatări de specialitate.

În cadrul MJ, întreaga procedură a avut ca scop selectarea celor mai buni candidați dintre cei înscriși, prin utilizarea standardelor elaborate și prin instruirea tuturor participanților pentru fiecare segment al procedurii (evaluarea lucrărilor, evaluarea interviului și a celorlalte aspecte rezultate din actele depuse la înscriere). Deși s-a desfășurat, în mare, după aceleași criterii, procedura din cadrul CSM a fost centrată pe interviu și a avut ca scop avizarea pozitivă/negativă a candidaților, lipsind elementele de competiție.

Pregătirea prealabilă a participanților de la MJ a inclus tehnica interviului și confecționarea, în plen, a unor instrumente adecvate și complete de evaluare, inclusiv prin stabilirea precisă a întrebărilor pentru fiecare dintre candidați. Interviul organizat de Secția pentru procurori lasă impresia lipsei de pregătire prealabilă, în special în ceea ce privește stabilirea în comun și respectarea unanimă a unor reguli de desfășurare.

Interviul în fața ministrului justiției a respectat exigențele unei asemenea proceduri, iar întrebările au fost selectate cu respectarea cerințelor procedurii prestabilite și a tehnicilor de interviu. A fost creată o atmosferă deschisă și destinsă, teme de discuție propuse fiind legate exclusiv de viziunea asupra instituțiilor pentru care candidații s-au înscris în procedură, de proiectele lor de management și de adecvarea la cerințele funcțiilor vizate. În cadrul interviului organizat de Secția pentru procurori a CSM au fost încălcate, în repetate rânduri și în mod manifest, principiile recunoscute ale acestei forme de selecție. Aceste încălcări au privit exigențe de fond, dar și elemente de atitudine

ale unora dintre membrii secției, care au fost centrați pe punerea în dificultate a candidaților; acțiunile lor a avut un caracter sistematic și au condus la alterarea semnificativă a climatului de comunicare și de interacțiune, cu efecte grave asupra relevanței interviului.

În cazul ambelor proceduri, rezultatele și constatările făcute în actele de finalizare sunt strâns legate de modul de abordare și de desfășurare a acestora. Astfel, procesul verbal întocmit de procurorii și psihologul chemați să dea sprijin ministrului justiției cuprinde în mod echilibrat evaluări pozitive și negative cu privire la fiecare candidat, întemeiate în mod rezonabil pe constatări care privesc toate aspectele procedurii. Evaluările sunt motivate corespunzător, inclusiv prin exemple relevante, limitele acestora fiind fixate de competențele comisiei, inclusiv sub aspectul evaluării psihologice. Propunerile formulate de ministrul justiției cuprind rațiunile pentru care cei doi candidați au fost propuși, evidențiind avantajele competitive ale acestora în raport cu ceilalți doi candidați selecționați de comisia de sprijin. Cele două hotărâri de avizare negativă ale Secției pentru procurori sunt orientate exclusiv spre evidențierea aspectelor negative ale comportamentului candidaților, cele mai multe dintre constatări sunt motivate neconvingător sau nu au acoperire în realitatea obiectivă a comportamentului candidaților. Hotărârile Secției pentru procurori nu privesc toate aspectele stabilite prin propriile criterii de evaluare, dar, în condițiile în care nu s-a apelat la specialiști în domeniu, cuprind judecăți de valoare cu privire la structura de personalitate a candidaților, constatări care depășesc cu mult limitele rezonabile ale cadrului procedurii.

În concluzie, dincolo de caracteristicile lor reale, pozitive sau negative, domnii procurori Irimie Ioan și Nițu Tiberiu Mihail au parcurs, în cadrul MJ și al CSM, două proceduri analoge din punct de vedere al standardelor de evaluare, dar care s-au finalizat cu concluzii fundamentale diferite. În condițiile în care rezultatul uneia dintre proceduri îl exclude pe cel al celeilalte proceduri, apreciem că singurele criterii pentru o apreciere imparțială asupra unuia sau altuia dintre cele două rezultate sunt profesionalismul, gradul de obiectivitate și credibilitatea cu care au acționat membrii celor două echipe de evaluare.